

Problemy z byłym komitetem – str. 3

Służyć pomocą – str. 4

Regionalia – str. 7

Nauczycielu, uśmiechnij się – str. 9

TYGODNIK SUWAŃSKI

Nr 42/156 Rok IV

20 października 1993

Cena 2500 zł

KURATOR JAK MINISTER

NA UROCZYSTOŚCI wręczenia nagród spotkali się najbardziej zasłużeni nauczyciele województwa suwalskiego. Wręczał je Kurator Oświaty Jarosław Zieliński. W tym roku nagrody Ministra Edukacji Narodowej przyznane zostały dziewięciu osobom, w tym aż siedmiu z Suwałk, a nagrody kuratora – 58 osobom. Spotkanie było też okazją do rozmowy o problemach nurtujących oświatę.

W części artystycznej laureaci, a także nauczyciele emeryci z suwalskich placówek oświatowych, wysłuchali koncertu w wykonaniu dzieci z Przedszkola nr 19 w Suwałkach, uczniów Szkoły Podstawowej nr 3 w Augustowie i chóru II Liceum Ogólnokształcącego w Suwałkach.

dokończenie na str. 8

SOS DLA KSIĄŻKI

14 PAŹDZIERNIKA br. w siedzibie NOT odbyła się zorganizowana przez Stowarzyszenie "Gaudium et Spes" oraz Towarzystwo Ubezpieczeniowe "Compensa" konferencja prasowa pod hasłem "SOS dla książki".

W spotkaniu, oprócz organizatorów, uczestniczyli Syndyk Masy Upadłości PP "Składnica Księgarska" – Tadeusz Żochow-

ski wraz ze współpracownikami. Z zaproszonych na konferencję pracowników Urzędu Wojewódzkiego, Urzędu Miejskiego oraz bibliotek obecny był tylko przedstawiciel WBP. Tuż przed spotkaniem pojawił się dziennikarz "Radia 5", a lokalna prasa niemal zupełnie zignorowała to spotkanie, bo reprezentowało ją tylko nasze pismo.

Organizator spotkania uznał to désintéressement za znak czasu, symptom zjawisk zachodzących w naszym spauperyzowanym społeczeństwie.

Syndyk Żochowski przedstawił pokrótce sytuację Składnicy Księgarskiej, która orzeczeniem sądu została uznana za upadłość, chociaż posiada w swoich

dokończenie na str. 6

SESJA

Na wniosek 14 radnych przewodnicząca Rady Miejskiej w Suwałkach zwołała na 20 bm. (środa) o godz. 12.00 XL Sesję Rady Miejskiej. Najważniejszym punktem jej obrad będzie wprowadzenie zmian w Statucie Rady Miejskiej. (aw)

NIERUCHOMOŚCI, CZYLI DYLEMATY MIASTA

Pierwszy warunek szczęścia to urodzić się w sławnym mieście – mawiali starożytni. A z czego słyną Suwałki? Z prognozy pogody – odpowiedzą złośliwi. To może piękne to miasto? Też raczej nie.

Trzeba przyznać, że niewiele zrobiono, żeby temu miastu przydać urody. Dlaczego tak się stało? Niech odpowiedzą urbanisci, którzy projektowali blokowiska nie tak jak należało i nie tam, gdzie należało, pozostawiając stare centrum w stanie chylącej się ku ostatecznemu upadkowi ruiny. A rezultaty? Odrapane kamienice bez kanalizacji, koślawe, nie remontowane od wielu lat drewniaki i ulice tak wąskie, że nie mogą się na nich minąć dwie ciężarówki. A czasy przyszły takie, że ciężarówek coraz więcej. I wszystkie muszą przejechać przez miasto, bo innej drogi nie ma.

W związku z tym po dwudziestu kilku (!) latach oczekiwania rozwiązany być może zostanie

**problem mieszkańców
ulicy Pułaskiego.**

Warto przyjrzeć mu się bliżej, bo ilustruje on skalę zadań,

przed którymi stoi miasto. Na przewężeniu tej ulicy, od wylotu nowej ulicy Podhorskiego do Kery, aby zbudować drugie pasmo jezdni, trzeba wyburzyć 14 budynków mieszkalnych, w których mieszka niemal dwa razy

dokończenie na str. 3

Kolejna wymiana?

Gdy piszę ten tekst, wiele wskazuje na to, że lewicowa koalicja obejmie władzę w naszym kraju. Na razie przywódcy partyni zapowiadają, iż nie będzie większej czystki w administracji państwowej. Mają się liczyć jedynie kompetencje, współpraca z partiami lewicy, lojalność. To piękne deklaracje, które rzadko są realizowane. I nie chodzi mi o to, iż z góry zarzucam liderom partyjnym wprowadzanie opinii publicznej w błąd. Logika życia politycznego rządzi się swoimi własnymi prawami i obietnice partyjnej czołówki nie mają większego wpływu na decyzje podejmowane w terenie.

Wielu obecnych lokalnych decydentów objęło różne ważne funkcje przede wszystkim dlatego, iż miało solidarnościowy rodowód lub było promowane przez osoby z takim rodowodem. Sporo z nich ma przeciętne kwalifikacje i kompetencje. Gdyby nie określona sytuacja polityczno-społeczna, na ogół pełniliby oni szeregowy lub podrzędne funkcje i role. Odnoszę wrażenie, iż część z nich szybko uwierzyła w swoje wyjątkowe predyspozycje, zwłaszcza że najczęściej otaczali się ludźmi podobnymi do siebie. Ewentualni oponenti uważani byli za przedstawicieli postkomuny lub za osoby źle poinformowane. Obecnie wielu z tych, którzy dość przypadkowo awansowali, podnosi larum, że lewica szykuje się do niesprawiedliwej czystki. Są to czasami te same osoby, które jeszcze niedawno przeprowadzały gruntowną dekomunizację – traktując ją jako wyjątkową misję. Gdyby były bar-

dziej inteligentne i przewidujące, to konieczny proces wymiany części kadry odbywałby się z dużym namysłem i po gruntownym przekonaniu o kiepskiej kompetencji osoby przeznaczonej do "odstawki".

Oczywiście nie wszyscy decydenci wyniesieni do władzy przez solidarnościowe lobby byli tacy. Część z nich wykazała się wieloma osiągnięciami, których nie podważy lewicowa propaganda. Jeśli lewica okaże się mądra, to zachowa te osoby, wykorzystując ich uzdolnienia i talenty. Jeśli tak zrobi, ma sporo szans na dłuższe sprawowanie władzy. Trzeba jednak umieć się wznieść ponad różne emocje i zachować trzeźwość umysłu. Nie wiem, ilu wyborczych zwycięzców na to stać.

Na ogół zdecydowana większość członków partii kieruje się w swym działaniu głównie chęcią zdobycia władzy i skorzystania z przywilejów, jakie ona z sobą niesie. Hasła typu "dobro ludu" są propagandową wrzawą. Prawdziwych ideowców w każdej partii jest na ogół niewiele. Wielu – nie tylko lokalnych – członków zwycięskich partii liczy teraz na różnorakie łupy. Oby w tej zrozumiałej chęci obejmowania stanowisk i funkcji wykazali się chociaż odrobiną samoograniczenia i umiejętnością perspektywicznego spojrzenia. Jest to przede wszystkim ich osobisty interes. Jeśli zapomną o potrzebach i odczuciach szerokiego kręgu wyborców, już niedługo będą przeżywać wyborczą porażkę, która teraz jest udziałem centroprawicy.

Jerzy Broc

CHCESZ ZAINWESTOWAĆ W SUWAŁKACH

Ok. 1,5 ha w naszym mieście przy ul. Wojska Polskiego czeka na inwestycję o funkcji turystycznej oraz obiektu obsługi ruchu samochodowego.

Urząd Miejski w Suwałkach ogłasza przetarg ofert na zagospodarowanie ww. terenu.

Blisze informacje: Referat Architektury Urzędu Miejskiego w Suwałkach, ul. Mickiewicza 1, pok. 112, tel. 76-67 wew. 21, 22. Pisemnych ofert oczekujemy w terminie do 15.11.1993 roku.

Zastrzega się prawo swobodnego wyboru oferty oraz unieważnienia przetargu bez podania przyczyny.

TYGODNIK SUWAŁSKI

Wydawca: Rada Miejska, Suwałki, ul. Mickiewicza 1, tel. 40-22 i 76-67 wew. 59. Redagują: **Anatolia Gagacka** (sekretarz redakcji), **Zygmunt Gałaszewski** (redaktor naczelny), **Tomasz Kubaszewski**, **Ryszard Łapiński**, **Halina Wilk** oraz stali współpracownicy – **Wojciech Arasimowicz**, **Jerzy Broc**, **Ewa Gawęcka**, **Radosław Krupiński**, **Stanisław J. Woś**. Opracowanie graficzne i komputerowe: "ABZ" s.c., Suwałki, ul. Noniewicza 71, tel. 62-973. Druk: PHU "GRAF" sp. z o.o., Suwałki, ul. Pułaskiego 12, tel. 69-515. Nr indeksu 379948. Redakcja zastrzega sobie prawo skracania tekstów oraz dokonywania zmian tytułów. Tekstów nie zamówionych nie zwraca się. Za treść reklam i ogłoszeń redakcja nie ponosi odpowiedzialności.

KRONIKA POLICYJNA

W minionym tygodniu (11 – 17 bm.) na terenie naszego województwa zanotowano 64 włamania i kradzieże (straty – ponad 1.130 mln zł) i 5 rozbojów. Dwie osoby popełniły samobójstwo. W dwu pożarach spłonęło mienie o wartości ok. 220 mln złotych.

Na gorącym uczynku lub bezpośrednio po popełnieniu przestępstwa zatrzymano 40 sprawców.

Poszukujemy samochodów

W minionym tygodniu w Suwałkach skradziono granatowego "malucha" o numerze rejestracyjnym SUW 2087 (zaparkowanego przy ul. Bulwarowej) oraz małego fiata w kolorze czerwonym (SWW 8395; zaparkowanego przy ul. Przemysłowej), a także białego forda (SUW 8537; z garażu przy ul. Utrata).

Włamywacze

13 bm. włamano się do kiosku gastronomicznego przy ul. Kościuszki. Skradziono kuchenkę mikrofalową i papierosy o wartości ok. 10 mln zł.

★ Następnego dnia okradziono zaparkowany w pobliżu Domu Nauczyciela samochód marki Nissan, należący do obywatela Niemiec. Włamywacze uszkodzili karoserię, zabrali kasety magnetofonowe, mapy i inne przedmioty. Właściciel poniósł straty na ok. 20 mln zł.

★ W nocy z 15 na 16 bm. złodzieje po zdjęciu drzwi z zawiasów dostali się do piwnicy w bloku przy ul. Młynarskiego. Wynieśli wiertarkę, szlifierkę, klucze do samochodu i inne przedmioty o łącznej wartości ok. 12 mln złotych.

★ Następnego dnia po wyważeniu okien włamywacze weszli do pomieszczeń Spółdzielni Ogrodniczo-Pszczelarskiej. Ich łupem padło 207 mln złotych znajdujących się w sejfie przedsiębiorstwa.

Z RAKIETĄ DO SCHRONU

Ze zmiennym szczęściem walczyli suwalscy badmintoniści na arenie międzynarodowej.

W Międzynarodowym Turnieju Badmintonowym w Lozannie uczestniczyło ok. 280 zawodników i zawodniczek z 11 państw europejskich, a wśród nich Joanna Szleszyńska z SKB. W grze pojedynczej w I rundzie pokonała Czeszkę

Danelkówną 2:0 (11:5, 11:4), jednak w II rundzie przegrała z rozstawioną z numerem pierwszym o dwa lata starszą Niemką Veroną Nuy 0:2 (7:11, 4:11).

Natomiast w grze podwójnej wspólnie z Anną Borek pokonały parę szwajcarską Valeri Baudin-Ilona Singer 2:0, następnie parę bułgarską Martina Lewantowa-Kristina Waczewa 2:0. W ćwierćfinale przegrały z inną parą szwajcarską – Celine Perret-Judith Baumeier – 2:0.

Turniej odbywał się w Centrum Badmintonu w Lozannie, w trzykondygnacyjnej hali sportowej przeznaczonej wyłącznie do uprawiania tej dyscypliny sportu.

Wyjazd do Szwajcarii dostarczył naszej zawodniczce wielu wrażeń. Największym jednak przeżyciem było zakwaterowanie uczestników turnieju w... schronie przeciwatomowym. Szwajcaria bowiem, jako jedyne chyba państwo, słynie również z doskonałego wręcz zabezpieczenia swoich mieszkańców na wypadek wybuchu jądrowego. Podziemne schrony, wyposażone we wszystko co potrzebne do życia (łącznie z coca-cola), wbudowane w alpejskie zbocza, służą także uczestnikom imprez sportowych jako miejsca hotelowe. Potężne metalowe drzwi, prawie o metrowej grubości, mają zatrzymać każdą rakieta z głowicą atomową. Na razie jednak przepuszczają zawodników z rakieta (badmintonową) w rękę.

★ ★ ★

Występujący w Międzynarodowych Mistrzostwach Niemiec Jacek Niedźwiedzki po wygraniu eliminacji zakwalifikował się do turnieju głównego, odpadł jednak po przegranej z zawodnikiem gospodarzy. (rl)

PROBLEMY Z BYŁYM KOMITETEM

Część działki, na której stoją gmach byłego Komitetu Wojewódzkiego PZPR, została już formalnie zwrócona. Nie oznacza to, że lada dzień główny użytkownik budynku – liceum im. M. Konopnickiej będzie musiało się wyprowadzić. Właściciele działki nie chcą ani jej, ani tym bardziej gmachu. Domagają się pieniędzy.

O sprawie na łamach "Tygodnika Suwałskiego" już pisaliśmy. Przypomnijmy, że w połowie lat siedemdziesiątych przy ul. Noniewiczza rozpoczęła się budowa siedziby Komendy Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej. Zachowując obowiązującą wówczas procedurę wywłaszczeniową właściciele kilku działek. Ostatecznie gmach przejęła PZPR.

W ramach radosnej twórczości legislacyjnej nasz parlament zmienił w 1990 roku ustawę o gospodarce gruntami. Z jednego z zapisów wynikało, że byli właściciele nieruchomości mogą ubiegać się o zwrot pod warunkiem, że ich działki i budynki zostały wykorzystane niezgodnie z pierwotnym przeznaczeniem. Przy ul. Noniewiczza zaś miała znajdować się milicja, a nie liceum. Byli właściciele zaczęli dochodzić swoich racji.

Urzędy miejski i wojewódzki uznały, że nie ma podstaw do zwrotu, bo nieruchomość wy-

korzystywana jest na bardzo ważne cele ogólnospołeczne. Innego zdania były jednak sądy. Od tego czasu rozpoczęły się trwające praktycznie do dzisiaj rozmowy o tym, jak roszczenia wnioskodawców zaspokoić. Pojawiały się różne pomysły – np. przekazać im analogiczny teren w miejscu ich obecnego zamieszkania, czyli w Elku, lub jedną z nie zabudowanych działek przylegających do liceum. Nie zostało to zaakceptowane. Właścicielom zaproponowano w końcu, by zwrócili skarbowi państwa część nakładów poniesionych na budowę komitetu oraz zrewaloryzowane odszkodowanie, które otrzymali w latach siedemdziesiątych. Razem musieliby wpłacić prawie 7,5 mld zł. Staliby się wówczas właścicielami już nie tylko ziemi, ale i części budynku. Oczywiście nie zgodzili się. Jedynym dziś możliwym do zaakceptowania rozwiązaniem jest wykupienie działki przez państwo. Problem tylko – za ile. Każda ze stron podaje swoje szacunki ceny metra kwadratowego, różniące się o blisko 300 tys. zł. Rozstrzygnąć to będzie musiał prawdopodobnie dopiero sąd, do którego Urząd Miejski ma zamiar wkrótce wystąpić. Być może ta precedensowa sprawa doczeka się wówczas swojego finału. (tk)

W Sobieszewie

PODOBNE PROBLEMY

Wicedyrektor ZBM Wojciech Malinowski i kierownik działu lokalowego – Andrzej Koniażewski reprezentowali Suwałki na przeprowadzonym w początkach października w Sobieszewie koło Gdańska sympozjum poświęconym funkcjonowaniu przedsiębiorstw gospodarki mieszkaniowej i komunalnej. W spotkaniu wzięło udział ponad 100 uczestników – przedstawiciele zarządów (Suwałki były jedną z niewielu delegacji, w skład której nie wchodził nikt z władz miasta) oraz firm komunalnych różnych polskich miast. Są oni członkami Branżowej Izby Gospodarki Mieszkaniowej

i Komunalnej – organizacji utworzonej po to przede wszystkim, by wywierać wpływ na decyzje rządowe dotyczące tej dziedziny działalności samorządów.

Większość czasu zajęły panelowe dyskusje, podczas których wymieniano poglądy i doświadczenia na temat gospodarowania miejskimi budynkami (np. wynajmować czy sprzedawać?), przeprowadzania remontów, egzekwowania należności czynszowych, przekształceń własnościowych w ZBM-ach i PGK (w jednym z miast zaraz po wyborach samorządowych w 1990 roku postawio-

dokończenie na str. 4

dokończenie ze str. 1

tyłe rodzin. Minęły czasy, kiedy pod budowę drogi wywłaszczano się za grosze. Właściciele swoje odczekali to prawda, ale teraz trzeba im płacić według cen rynkowych, a sublokatorom – zapewnić mieszkania zastępcze. W wielu wypadkach miasto zmuszone jest wykupywać całe posesje, a nie tylko ich część przeznaczoną pod budowę ulicy, gdyż tak stanowią przepisy. A właściciele doskonale je znają i znakomicie orientują się w cenach. I tak za budynek drewniany w złym stanie technicznym, z chlewikiem i siedliskiem – trzeba zapłacić około 130 mln zł. Są

pieniądze ze skarbu państwa. Bo po ulicy Pułaskiego jest Utrata, gdzie trzeba będzie wydać jeszcze więcej.

Inną pułapką są ceny ziemi.

Miasto występuje tu bowiem w podwójnej roli. Z jednej strony – sprzedaje działki na przetargach, osiągając wysokie, a czasem bardzo wysokie ceny, dające dochody miejskiej kasie, z drugiej – wykupuje nieruchomości od prywatnych właścicieli pod miejskie inwestycje, starając się, co naturalne, wydać z kasy jak najmniej. I to się nie udaje, ponieważ uzyskane na przetargach ceny są ogólnie znane i

NIERUCHOMOŚCI, CZYLI DYLEMATY MIASTA

jednak przypadki, gdzie zgodnie z wyceną biegłego (opinie suwałskich biegłych to osobny rozdział tej historii) za stary dom murowany, działkę 1600 mkw., garaż, rozwalające się budynki gospodarcze, resztki ogrodu i drzewa w ogródku

miasto chce

zapłacić 574 mln zł,

a właściciel uważa, że to stanowczo za mało i odwołuje się do wyższych instancji.

A przecież za tę cenę można obecnie kupić w Suwałkach piękny dom z dużą działką!

Bywa jeszcze gorzej, gdy np. w starej ruderze do wyburzenia, wycenionej powiedzmy na 250 mln zł – mieszkają 4 rodziny. Za te pieniądze nie kupi się przecież 4 mieszkań. Gdzie zakwaterować tych ludzi, skoro miasto nie posiada żadnych lokali zastępczych? Mówi się wprawdzie od dawna o potrzebie budowy takiego komunalnego bloku, ale pozostaje to ciągle w sferze projektów, bo stale brakuje odpowiednich funduszy. W końcu jednak trzeba się będzie na to zdecydować. Takie dylematy pojawiają się przy każdej kolejnej posesji przeznaczonej do wywłaszczenia.

Obliczmy: gdyby miasto chciało zapewnić mieszkania wszystkim zamieszkałym przy Pułaskiego rodzinom, to, licząc po 200 mln zł za mieszkanie – musiałoby na ten cel wydać około 5,5 miliarda złotych! A na rok 1993 posiada na te cele (w całym mieście, nie tylko przy Pułaskiego) – 1,3 mld zł. Może uratuje nas Via Baltica i Suwałki wyduszą dodatkowe

mają oczywiście wpływ na wysokość przeciętnych cen na rynku nieruchomości.

Wykorzystała to znakomicie rodzina pp. Iwaszków, byłych właścicieli jednej z działek, na których zbudowany został w latach 70. budynek ówczesnego KW PZPR.

Legendarnym już w Suwałkach przykładem sporu między Urzędem Miasta a przywiązanymi do swojej własności właścicielkami domku z ogródkiem, przez który ołowek urbanisty przeprowadził ulicę Grunwaldzką, jest przypadek pań Jasińskiej i Chrułskiej. Otóż te panie w żaden sposób

nie chcą odsprzedać swojej ojcowizny,

mimo że miasto oferuje im cenę, za którą spokojnie mogłyby sobie kupić dwa mieszkania. I tu sprawa trafiła do NSA, który nakazał wstrzymać wykonanie decyzji wywłaszczeniowej do czasu rozstrzygnięcia sporu. Nikt nie wie, kiedy to nastąpi. Prace budowlane trzeba było jednak przerwać.

Jak więc widać, przywrócenie poszanowania prawa własności przyniosło w wielu wypadkach zupełnie nową sytuację, z którą władze miejskie nie bardzo mogą sobie poradzić, zwłaszcza że wiąże się to na ogół z koniecznością wydatkowania znacznie większych niż kiedykolwiek dotąd funduszy, których niestety w takim samym tempie do miejskiej kasy nie przybywa.

Jedno jest pewne – nadchodzi dobre czasy dla prawników!

Halina Wilk

- Jest pan znany w Lublinie oraz wśród profesorów i studentów Centrum Studiów Teologicznych w Suwałkach. Czy mógłby pan przedstawić się bliżej suwalczanom?

- Należę do pierwszego pokolenia teologów świeckich, którzy kończyli teologię w latach siedemdziesiątych. Moja praca magisterska dotyczyła historii diakonatu do IV wieku, a doktorat - diakonatu stałego w kościele współczesnym. Zainteresowania moje związane są z nazwą szkoły, bo w problematyce

biednym i potrzebującym, i - jak mówił Ignacy Krasicki: "...najlepszym jest ten, kto najwięcej potrafi dać z siebie drugiemu...". Pragnę dodać, że Suwałki mają tradycję wyższego kształcenia, bowiem od lat istnieje tu Akademia Teologii Katolickiej, założona przez ks. Jerzego Zawadzkiego. Nie potrafię wyobrazić sobie tej szkoły w Suwałkach bez Ośrodka Studiów Teologicznych.

- Co mógłby pan powiedzieć o gronie profesorskim, które będzie prowadziło wykłady na uczelni?

pewnością doświadczenia wskażą na utworzenie określonych form kształcenia. Chciałbym, aby były one skierowane ku człowiekowi potrzebującemu, np. ku narkomanowi, alkoholikowi, ludziom pozbawionym zaplecza materialnego. Wykształcona przez uczelnię kadra winna zaradzić tym potrzebom społecznym.

- Jaki charakter naukowy będzie miała uczelnia? Czy będzie uczelnią typowo katolicką, a wykładane przedmioty będą reprezentowały Kościół

- Jednak oprócz przedmiotów teologicznych można zauważyć w programie uczelni konkretne przedmioty przygotowujące do przyszłej pracy.

- Przedmioty teologiczne są traktowane jako przedmioty pomocnicze. Nasza uwaga na pierwszych latach studiów koncentruje się na filozofii i socjologii. Od trzeciego roku studenci zdobywają wiedzę kierunkową.

- Czy studia kończą się stopniem magisterskim? Na jaki rodzaj pracy i zatrudnienia będą mogli liczyć przyszli absolwenci?

- W tej chwili mam zgodę Ministra Edukacji Narodowej na prowadzenie studiów wyższych zawodowych. Po roku naszej pracy i dokonaniu przez ministerstwo sprawdzianu otrzymamy prawo nadawania stopni magisterskich. Przyszli magistrowie będą mogli podejmować pracę urzędniczą, samorządową, prowadzić prywatne przedsiębiorstwa oraz podjąć pracę jako pracownicy społeczni, państwowi lub kościelni.

- Panie rektorze, dziękując w imieniu wszystkich suwalczan za powstanie uczelni, życzę panu pomysłowości w realizacji wszystkich przedsięwzięć z nią związanych.

- To ja dziękuję społeczeństwu za to, że tutaj mogła powstać uczelnia.

SŁUŻYĆ POMOCĄ

Z rektorem Wyższej Szkoły Służby Społecznej - doktorem Markiem Marczewskim - rozmawia Ryszard Podgórski.

naukowej poszedłem w stronę służby - tak jak Chrystus, który szedł za potrzebami człowieka. Chciałbym, aby przyszli studenci i abiturienti faktycznie zainteresowali się Chrystusem. Tak jak Chrystus poprzez swoją służbę, tak studenci przez pracę urzędniczą, samorządową, menedżerską i jako pomocnicy społeczni winni służyć swoją pomocą społeczeństwu. Ku temu prowadzić będzie myśl zawarta w czasie inauguracji roku akademickiego, gdyż rozpoczęcie roku będzie zawsze w Święto Chrystusa Króla, który przyszedł nie po to, aby mu służyć, lecz aby służyć. Idea służby jest mocno związana z sensem kształcenia i wychowania studentów oraz istotą powołania uczelni. Aby przybliżyć siebie suwalskiemu społeczeństwu, mogę powiedzieć, że jestem żoną. Zona jest nauczycielem religii w Zespole Szkół Budowlanych w Lublinie. Mam dwóch synów. Starszy uczęszcza do liceum społecznego przy Stowarzyszeniu Katolickim "Zawisza", a młodszy jest uczniem IV klasy szkoły podstawowej.

- Co skłoniło pana do założenia wyższej uczelni prywatnej w Suwałkach?

- Przede wszystkim w całym kraju daje się zauważyć brak kadry urzędniczej wykształconej na ideałach chrześcijańskich, która by się wyraźnie opowiedziała za Chrystusem Służebnym. Tacy ludzie w sytuacji wciąż zwiększającego się zubożenia społeczeństwa już dziś potrzebni są państwu. Muszą znaleźć się tacy, którzy poświęcą się

- Jesteśmy zobligowani, aby na uczelni wykładało ośmiu doktorów habilitowanych. Będziemy się starali grono to powiększyć, aby zajęcia prowadzili ludzie kompetentni, z doktoratami w danej dziedzinie. Wywodzą się oni z ATK, KUL oraz Uniwersytetu Marii Skłodowskiej-Curie z Lublina.

- Jakie wymagania stawia pan przyszłym studentom?

- Myślę, że poważne naśladowanie Chrystusa kształtuje człowieka intelektualnie, duchowo, uczuciowo. Dlatego wymagania będą szły w tym kierunku.

- Gdzie będzie mieściła się siedziba władz uczelni i gdzie będą odbywać się wykłady?

- Siedziba władz będzie w domu parafialnym przy ulicy Kościuszki, przy parafii Serca Jezusowego. Zajęcia odbywać się będą w salach przy ulicy Kościuszki w Liceum nr 2 i w Szkole Muzycznej, a informatyka - w Wojewódzkim Urzędzie Statystycznym.

- Wiem, że uczelnia będzie miała 3 kierunki: administrację, przedsiębiorczość prywatną i pomoc społeczną. Czym się one charakteryzują i czy zamierza pan w przyszłości otworzyć jeszcze inne?

- Kierunek studiów jest ściśle określony przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Można powiedzieć, że nasi studenci będą mieli zajęcia z politologii, ale główny akcent to nauki społeczne i stąd te formy specjalizacji: administracja, przedsiębiorczość i pomoc społeczna. Myślę, że trudno mówić o przyszłości. Z

rymskokatolicki?

- W statucie uczelni zamieszczona jest uwaga, że szkoła jest niepaństwowa i niekościelna, ale jest chrześcijańska, tzn. że w centrum jej zainteresowania stoi Chrystus jako szansa dla współczesnego człowieka. Równocześnie słowo "chrześcijańska" oznacza, że szkoła posiada charakter ekumeniczny. W naszym regionie współżyją ze sobą katolicy, protestanci, prawosławni, a więc wyznawcy trzech największych religii chrześcijańskich. I dla nich otwarta jest nasza szkoła.

W Sobieszewie

PODOBNE PROBLEMY

dokończenie ze str. 3

no istniejące PGK w stan likwidacji, co miało tę zaletę, iż nie trzeba było płacić zaległych długów, i na to miejsce utworzono nową firmę zajmującą się dokładnie tym samym, tyle że nie obciążoną różnymi zobowiązaniami).

Pani prezes Izby przedstawiła Suwałki jako miasto, które może pochwalić się nowatorskimi rozwiązaniami dotyczącymi gospodarki mieszkaniowej. Chodziło m.in. o funkcjonowanie wydziału lokalowego nie w ramach miejskiego urzędu, lecz ZBM, a także - o pośredniczenie przez to ostatnie przedsiębiorstwo w sprzedaży nieruchomości.

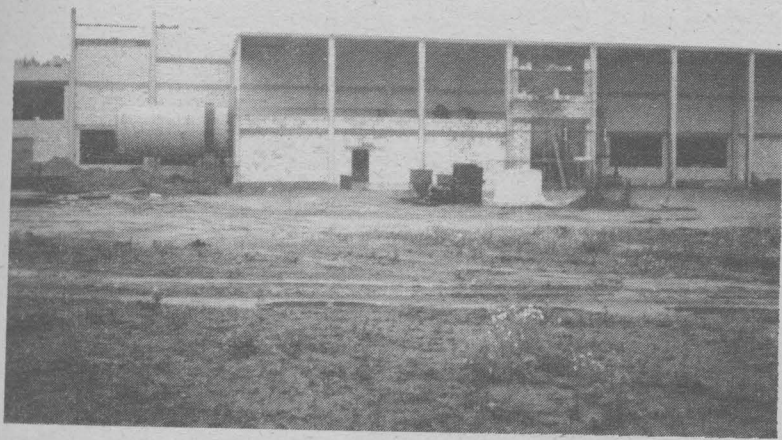
- Generalnie, większość miast ma w tym względzie bar-

dzo podobne kłopoty - mówi Wojciech Malinowski. - Są jednak ośrodki, gdzie do tej problematyki przykłada się znacznie większe znaczenie niż u nas. Szuka się właściwych rozwiązań, przerabia kolejne pomysły reorganizacyjne.

Podczas sympozjum jego uczestników zapoznano z projektem ustawy, która miałaby uregulować w inny niż do tej pory sposób kwestię należących do gmin mieszkań. Samorządy byłyby zobowiązane m.in. do zapewnienia praktycznie za darmo lokali dla najuboższych. Musiałyby to finansować z własnych środków. Z tego powodu projekt nie spotkał się ze zbyt dobrym przyjęciem uczestników sympozjum. (tk)

MIEJSKIE INWESTYCJE CD.

Wszystkich, których zaciekało olbrzymie, przypominające rakietę kosmiczną cygaro widoczne na zdjęciu w poprzednim numerze "TS" i chcieliby je obejrzyć, informujemy, że jest to niemożliwe. Prace na terenie przyszłego zakładu utylizacji odpadów komunalnych posuwają się tak szybko, że ta ogromna maszyna została już obudowana i niewiele można zobaczyć. (aw)

PO POŻARZE

Na pierwszej stronie "TS" z dn. 5 lutego 1992 r. widniało smutne zdjęcie spalonego popularnego "Tramwaju". Gaszenie pożaru, który wybuchł w sobotę (25 stycznia) w samo południe, przypominało raczej popisy ochotniczej straży pożarnej niż działania profesjonalnej jed-

nostki przygotowanej do walki z żywiołem. Strażacy trochę się na nas obrazili za krytyczne słowa, ale na zgodę zadedykowaliśmy im wiersz Jana Brzechwy "Pali się".

Zgłiszcza jeszcze przynajmniej przez pół roku straszyły

dokończenie na str. 11

TYMOTEUSZ WŚRÓD PTAKÓW

20 września br. w Suwalskim Teatrze Animacji odbyła się premiera przedstawienia pt. "Tymoteusz wśród ptaków" Jana Wilkowskiego. Wykonawcami byli aktorzy: Joanna Łupinowicz (Łódź), Dorota Kryńska (Łódź), Wojtek Straszynski (STA Suwałki) oraz Włodzimierz Ciborowski (student II roku krakowskiej PWST). Muzykę do spektaklu skomponował Grzegorz Bogdan, zaś autorem inscenizacji był cały zespół, choć największy na nią wpływ miała ponoć Joanna Łupinowicz.

Interesujące przedstawienie za-

wszystko plus dobre wykonanie decyduje o wartości tego przedstawienia. Warto je polecić, gdyż w tym morzu szmiry, którym zalewane są nasze szkoły i przedszkola, jest to jeden z niewielu naprawdę dobrych spektakli. Oczywiście zdradzam tu mój sentyment do małych form teatralnych, ale jestem przekonana, że spektakle tego typu najlepiej trafiają do młodego czy całkiem małego widza. Neutralna czerń, niewielka przestrzeń i proste działania sceniczne umożliwiają teatrom małych form nawiązanie bezpo-

Fot. J. Jasiński

grano w dobrym tempie, utrzymanym przez melodyjne, "świergotliwe" piosenki wykonywane przez aktorów. Scenografia, wykorzystująca w pełni walory "czarnej sali" STA, składała się z kilku zaledwie elementów: stojących wieszaków (pełniących rolę drzew), sympatycznych lalek-niedźwiadków i pacynek-ptaków (zwłaszcza świetnie pomyślanego dudka, wykonanego z rękawicy roboczej) oraz kostiumu lisa (złożonego z paru rekwizytów: czerwonych rękawiczek, szala i kapelusza) z lisią kitą. Całość funkcjonalna i wyrazista - pobudza wyobraźnię młodego widza, który od początku ma szansę uczyć się na dobrych wzorach (a cieszy oko doświadczonego odbiorcy, któremu rzadko przyjeżdżające z gościnnymi występami zespoły - wyjątek stanowiło przedstawienie "Wakacje smoka Bonawentury" Teatru 3/4 - dają satysfakcję oglądania dobrego teatru). Operowanie skrótem, symbolem (jak w przypadku lisa - czerwieni i kity u kapelusza), prostym i zrozumiałym systemem znaków - to

średniego i prawdziwego kontaktu z publicznością, przeprowadzenie tej niewidzialnej nici porozumienia między aktorem i widzem - stworzenie krótkotrwałej interakcji, polegającej na przepływie emocji, wzruszeń, może jakichś tajemniczych fluidów, których świadomość istnienia mają wszyscy ci, którzy stanęli kiedykolwiek po drugiej stronie "rampy". Bez zbudowania tego związku między aktorem a odbiorcą zagranie dobrego przedstawienia jest niemożliwe. Dlatego też nie jestem zwolenniczką organizowania "spekdów" w wielkich salach - widowisk, podczas których z 300 dzieciaków połowa zajmuje się wszystkim, tylko nie tym, co dzieje się na scenie. Organizatorzy tego typu "zdarzeń teatralnych" muszą zarabiać. Rozumiem to, ale nie popieram, bo wiem, w jakim stopniu wzbogaca to edukację teatralną młodego widza (często "robię" za cerbera podczas spektakli, na które młodzież chodzi chętnie tylko

dokończenie na str. 13

SOS DLA KSIĄŻKI

dokończenie ze str. 1

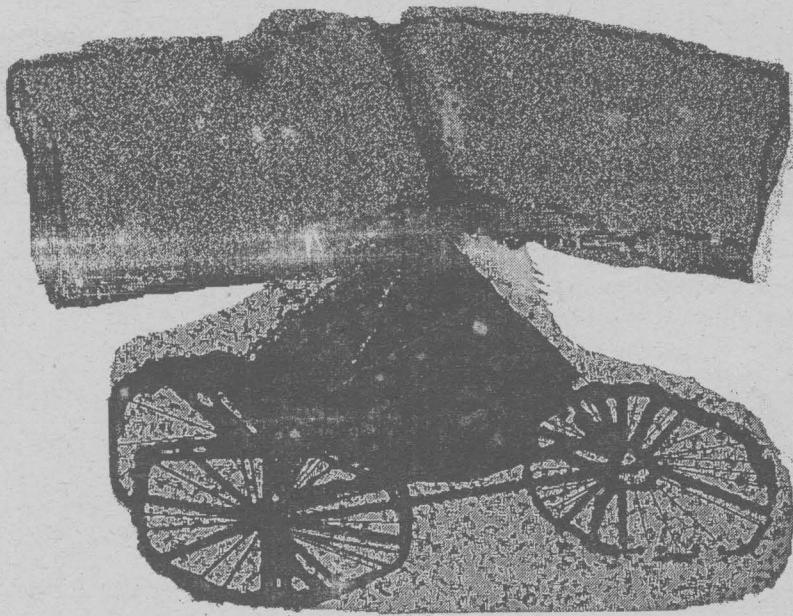
ogromnych magazynach mnóstwo książek (około 14 mln egzemplarzy – 4,5 tys. tytułów). Przedsiębiorstwo to funkcjonuje nadal, gdyż wierzyciele, wśród których przeważają wydawnictwa, muszą zostać spłaceni.

Swego czasu w mass mediach było bardzo głośno o tragicznym losie tysięcy książek, które miały trafić na przemiał z powodu upadku Składnicy. Syndyk stwierdził, że takie nieprzemysłane opinie mogli wygłaszać jedynie dyletanci. Wydawnictwa te bowiem stanowią olbrzymią wartość (kilka mld zł), więc były i są sprzedawane w celu uzyskania środków na spłaty wierzycieli i na restrukturyzację przedsiębiorstwa. Książki sprzedaje się po normalnych cenach, więc nie może to spowodować załamania rynku. Większość z nich jest jednak tańsza, co wynika z faktu, że są to pozycje wydane kilka lat temu. Poza tym syndyk zobligowany jest do respektowania cen narzuconych przez wydawnictwa zgodnie z obowiązującymi przepisami, regulującymi tę kwestię. Cenę wyznacza również rachunek ekonomiczny przedsięwzięcia i dwa główne ww. zadania powierzone syndykowi. Dlatego też książki zalegających magazyny nie sprzedaje się za bezcen, tym bardziej że część z nich to wartościowe, a zatem droższe pozycje: słowniki, encyklopedie, wydawnictwa albumowe, które będą długo stanowiły atrakcyjną ofertę. Składnica księgarska będzie więc funkcjonować na rynku przez najbliższych kilka lat. Poprzednie mechanizmy sprzedaży zawiodły, wobec czego poszukuje się nowych form. Przedsiębiorstwa nie stać na reklamę ani na wynajem drogich saloń wystawienniczych, stąd pomysł organizowania pod hasłem "SOS dla książki" kermaszy, dających sposobność zaprezentowania tytułów zalegających magazyny. Takie imprezy odbyły się już w miastach, w których mieszczą się duże hurtownie, tj. w Warszawie, Krakowie, Łodzi, Katowicach itd. Obecnie Składnica wychodzi z ofertą do miast mniejszych. Suwałki znalazły się wśród nich.

Zastępca syndyka – Leszek Ruta – omówił formę kermaszu organizowanego w Suwałkach w siedzibie NOT w dniach 22 – 24 bm. Będzie on przebiegał w dwu etapach. Pierwszy – to forma zamknięta (22 bm. w godz. 12.00 – 15.00), przeznaczona dla bibliotek, którym

już wspomniałam, wiele wartościowych pozycji.

Składnica Księgarska zaprasza do współorganizowania kermaszy. Przedsiębiorcy, dyrektorzy szkół czy bibliotek wiejskich lub miejskich mogą podobne formy sprzedaży zorganizować w swoich placówkach. Syndyk

Rys. Marek K. Sobczak

Składnica oferuje m.in. specjalnie przygotowane zestawy biblioteczne – obejmujące kilkadziesiąt (!) egzemplarzy. Cena takiego zestawu waha się w granicach 300 – 400 tys. zł (a więc średnio książka kosztuje 5 – 15 tys. zł !!!). Uwaga! Każdy zakup dokonany przez szkołę, bibliotekę lub sponsora na rzecz konkretnej szkoły będzie objęty specjalnym rabatem od 15 do 17%. Drugi etap – otwarty dla publiczności – rozpocznie się w piątek, 22 bm., w godz. 15.00 – 18.00 i będzie trwał w sobotę i niedzielę od 9.00 do 18.00. W przypadku wielkiego zainteresowania kermasz może być przedłużony.

Ponieważ sala NOT nie jest zbyt duża, oferta Składnicy musi być z konieczności ograniczona. Ale będzie dużo tanich książek, np. dla dzieci (bajki w cenach od 5 do 10 tys. zł), lektury szkolne (Fredro, Andersen, London, Verne, Miłosz), będzie też sporo ciekawostek dla koneserów: albumy, słowniki, encyklopedie, wydawnictwa obcojęzyczne (np. dla lekarzy).

Celem kermaszu jest nie tylko sprzedanie jak największej ilości książek, ale promocja całego przedsięwzięcia. Los tych książek rzeczywiście może być przesądzony, jeśli nie zostaną sprzedane, a jest wśród nich, jak

jest otwarty na propozycje współpracy, gotów do zwiększenia rabatu, powierzenia książek w komis, ewentualnie dostarczenia ich z magazynu w Białymstoku. Słowem – tylko negocjować!

Jak dotąd jedynie Fundacja "Gaudium et Spes" oraz Towarzystwo Ubezpieczeniowe "Compensa", które zapłaciło za

wynajem sali NOT na czas kermaszu, odpowiedziały na propozycję współdziałania.

Propozycja Składnicy jest niewątpliwie okazją dla bibliotek szkolnych i miejskich, które mają tak ograniczone budżety. Poszukajmy sponsorów, którzy byliby skłonni zakupić książki dla szkół i bibliotek. Rodzice z pewnością wiedzą, jak trudno zdobyć niektóre lektury. Może byliby skłonni... dołożyć grosik. Warto to zorganizować ze względu na ów rabat dla szkół i bibliotek. Urzędy miejskie Krakowa i Łodzi wyasygnowały na takie kermasze nieduże sumy rzędu miliona – dwóch dla każdej biblioteki szkolnej i miejskiej. Wprawdzie nasze miasto mniejsze, ludzie biedniejsi, ale z pewnością nie zatracili jeszcze nawyków czytelnicy, wręcz przeciwnie – częściej korzystają z bibliotek, skoro nie stać ich na zakup książek. Miejmy nadzieję, że dyrektorzy szkół i bibliotek będą dość natarczywi w swych prośbach i pomysłowi w przekonywaniu sponsorów, a władze miasta bardziej ustępliwe ze względu na tak zbożny cel, jakim jest wykorzystanie tej niezwyklej okazji zakupu tanich książek na kermaszu, który ma za zadanie m.in. ratować je od zniszczenia. "TS" będzie uważnie śledził akcję, a o przedsiębiorczych dyrektorach szkół i bibliotek oraz o hojnych ofiarodawcach chętnie napiszemy na łamach naszego pisma.

Czy odpowiemy na apel "SOS dla książki?!!!"

Jolanta Hinc-Mackiewicz

Za zgodą Syndyka Masy Upadłości PP "Składnica Księgarska" drukujemy kupon uprawniający do zniżki przy zakupie 1 egzemplarza książki na kermaszu, który odbędzie się w Suwałkach w dniach 22 – 24 bm.

SOS dla książki
Kermasz

BONIFIKATA
5000 zł

Suwałki 22 - 24 X 1993

REGIONALIA

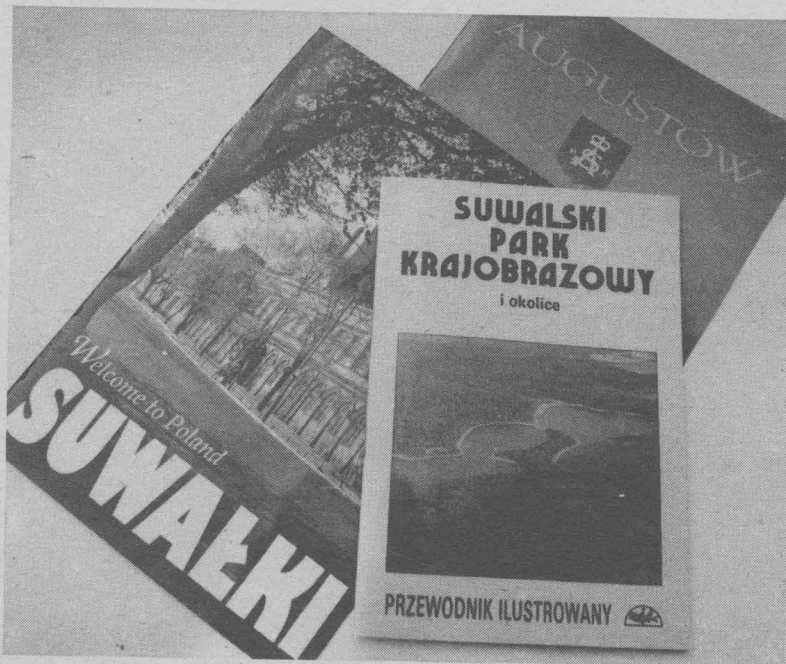
Ostatnie miesiące przyniosły nadzwyczajny "urodzaj" na różnorodne albumy, przewodniki oraz foldery prezentujące i opisujące piękno naszego regionu. Wszystkie dotarły do rąk czytelników z opóźnieniem. Niektóre w trakcie sezonu turystycznego, inne zaś już po jego zakończeniu. Na inne jeszcze oczekujemy. Ten drobiazg, zapewne z wyjątkiem wydawców, nie powinien nikogo martwić. Takie bogactwo to autentyczny powód do radości. Nie ma wszak rozwoju turystyki bez odpowiedniej oprawy propagandowej i reklamy. Jej to mają przede wszystkim służyć wspomniane wydawnictwa. Czy wywiążą się z tego zadania? Przyjrzyjmy się trzem z nich.

Przez sentyment zaczniemy od finansowanego przez Radę Miejską w Suwałkach folderu o stolicy województwa. Wydany w formacie A-4 liczy 6 kart. Wypełniony jest kolorowymi zdjęciami Stanisława Wosia, których treść uzupełnia bądź wyjaśnia opis pióra Jana Bacewicza. Ostatnia strona folderu to schematyczny plan centrum miasta. Całość w bardzo starannym i pięknym opracowaniu graficznym Małgorzaty Busińskiej.

Publikację czyta się i ogląda z dużą przyjemnością. Może ona zainteresować Suwałkami i regionem, może zachęcić do odwiedzin i dłuższego tu pobytu. Oczywiście po spełnieniu jednego przykrego warunku – wyłożenia z kieszeni 40 tysięcy złotych, bo tyle kosztuje ten fol-

der. Niezamożne Suwałki i Suwalszczyzna stają się regionem dla zamożnych turystów.

Potwierdza to ceną 54.500 złotych drugie z prezentowanych wydawnictw: "Suwalski Park Krajobrazowy i okolice. Przewodnik ilustrowany". Koncep-

Fot. R. Krupiński

cja pracy i tekst są autorstwa Włodzimierza Jankowskiego, zdjęcia wykonali Jarosław Borejszo i Włodzimierz Łapiński, urozmaicając materiał ilustracyjny rysunki kreślił Andrzej Taraszkiewicz. Za środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska powiększone o pomoc finansową urzędów gmin w Jeleniewie, Przerośli, Rutce Tartak, Wiżajnach i Spółdzielni Mleczarskiej "Sudowia" publi-

symbolicznie tu wyrażona współpraca rozwijała się w przyszłości.

Przewodnik (szczęśliwsze byłoby chyba określenie "informator") składa się z dwunastu oryginalnie opracowanych graficznie rozdziałów. Krótkie teksty, ilustrowane kilkoma fotografiami i rysunkami, prezentują rzeźbę, wodę, florę i faunę parku, także miejscowości: Jeleniewo, Szurpiły, Przerośl, Wiżajny,

Smolniki, Kleszczówek, Rutkę Tartak, Wodзилki, Łopuchowo, Cisową Górę, jezioro Hańczę i rzeki: Czarną Hańczę i Szeszupę.

Ciekawy i czytelny opis budzi jednak drobne wątpliwości. Trudno zgodzić się z kategorycznym twierdzeniem, że osocznicy to uczestnicy łowów naganiający zwierzynę (s. 9). Była to w omawianym okresie stała służba leśna wywodząca się spośród wspomnianych naganiaczy, zobowiązana jednak nadal do pomocy w polowaniach. Przesadne jest stwierdzenie, że od 1283 roku "ziemie pojaławskie pokryła na trzysta lat puszcza i mrok niepamięci" (s. 9), skoro w drugiej połowie XVI wieku są tu już miasta: Raczki, Bakalarzewo, Filipów, Przerośl i Wiżajny. Mocno dyskusyjna jest też teza o Rzeczypospolitej w połowie XVII wieku jako kraju tolerancji religijnej (s. 15). Zupełnie fałszywe jest twierdzenie, że "przez 300 lat miasto Przerośl i znajdująca się tu parafia tworzyły największą osadę Suwalszczyzny". Choćby z tego powodu, że Przerośl prawami miejskimi cieszyła się mniej niż 300 lat (1576-1869). Te potknięcia i nieliczne błędy korekty nie obniżają wartości pracy. Z całą pewnością spełnia ona dobrze informacyjno-reklamową rolę. Zupełnie odmiennie wygląda ocena trzeciej publikacji. Jest nią wydany przez Agencję Wydawniczo-Reklamową "WEA" na zlecenie Urzędu Miejskiego w Augustowie folder "Augustów".

(dokończenie za tydzień)

Andrzej Matusiewicz

WYSTARTOWALI BADMINTONIŚCI

Niewielkie szanse dawali faworyci zawodnikom i zawodniczkom Suwalskiego Klubu Badmintona w turnieju inauguracyjnym I ligi. W rozegranym w dn. 9 października w Płocku turnieju przeciwnikami suwalczan były zespoły mistrza Polski - Poloneza Warszawa i gospodarzy - Stali Płock.

Polonez jako jedyna drużyna w lidze obywateli się bez zawodników zza wschodniej granicy, a mimo to jego reprezentanci zajmują czołowe miejsca na listach rankingowych PZBad. Suwalczanie w meczu z mistrzem Polski szanse wygrania szukali w grach podwójnych, co przy odrobinie szczęścia mogłoby się udać. Rzeczywistość okazała się inna niż zakładano. Polonez pozostaje

nadal poza zasięgiem jakiegokolwiek drużyny ligowej.

SKB przegrał spotkanie 1:6. Jedyny punkt zdobył Artur Zbroński po pokonaniu Roberta Mateusiaka w trzysietowym, stojącym na bardzo wysokim poziomie pojedynku. Zacięty opór, ale tylko w pierwszym secie, stawiał Jacek Niedźwiedzki Dariuszowi Ziębie. Szanse na zdobycie punktu miał także duet mieszany Jacek Niedźwiedzki - Olga Iliuszczenkowa, który wygrał seta, ale w dwu następnych był wyraźnie słabszy.

W meczu z drużyną Stali Płock suwalczanie również nie należeli do faworytów. Płocki zespół wzmocnił się dwójką reprezentantów dawnego ZSRR -

Swietlaną Szumską i Michałem Korszukiem, sklasyfikowanym na 10. miejscu w Europie. Losy tego spotkania ważyły się do ostatniego seta. Joanna Szleszyńska przegrała z Szumską, ale Olga Iliuszczenkowa odniosła zwycięstwo nad Iwoną Kosz. Jacek Niedźwiedzki po I secie przegrywał z Dariuszem Kowalskim, jednak w następnych zmobilizował się i wygrał pojedynek 2:1. Artur Zbroński nie sprostował Michałowi Korszukiowi. Ich pojedynek należał do najlepszych w całym turnieju. Trwał godzinę i 15 minut. Po grach pojedynczych wynik meczu brzmiał 2:2.

W grze podwójnej dziewcząt suwalski duet Olga Rzatowska - Iwona Rzatowska dosyć

gładko wygrał z parą płocką Monika Bieńkowska - Katarzyna Borek. Z kolei w grze mieszanej Kamil Dudek i Joanna Szleszyńska przegrali z Pawłem Jezierskim i Moniką Bieńkowską.

O wyniku meczu zadecydować miał pojedynek w grze podwójnej mężczyzn, w którym zmierzyli się Jacek Niedźwiedzki i Artur Zbroński z Michałem Korszukiem i Dariuszem Kowalskim. Pierwszego seta wygrali gospodarze. Był to jednak już kres ich możliwości w tym spotkaniu. Następnego seta wygrali suwalczanie. O wyniku całego spotkania rozstrzygnął więc set trzeci, wygrany także przez duet SKB. Końcówkę tego porównawczego pojedynku kibice oglądali na stojąco.

dokończenie na str. 11

KURATOR JAK MINISTER

dokończenie ze str. 1

Nagrody Ministra Edukacji Narodowej otrzymali w naszym mieście: Julianna Anuszkiewicz – kierownik internatu w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym, Weronika Merecka – nauczycielka w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 1, Barbara Kowalik – nauczycielka w Szkole Podstawowej nr 6, Maria Urbanowicz – nauczycielka w I Liceum Ogólnokształcącym im. Marii Konopnickiej, Stanisław Skibicki – in-

struktor modelarstwa w Młodzieżowym Domu Kultury. Jako jedyne z województwa suwalskiego pracownice placówek samorządowych nagrodzone zostały też Marianna Jakubowska – dyrektor Przedszkola nr 16 i Maria Lauryn – dyrektor Przedszkola nr 19.

Zasługi laureatów są nieporównywalne, bowiem pracują oni w różnych typach placówek oświatowo-wychowawczych. O sukcesach niektórych z nich pisaliśmy na łamach "TS".

Nagrody Kuratora Oświaty otrzymali w Suwałkach: Ewa Żółkiewska z Nauczycielskiego Studium Języków Obcych, Danuta Mikucka z Zespołu Szkół Ekonomicznych, Maria Pietrewicz z Zespołu Szkół Zawodowych im. Karola Brzostowskiego, Maria Ryszkiewicz i Celina Pietrewicz z Zespołu Szkół nr 2, Ewa Bogucka-Fimowicz z Zespołu Szkół Technicznych, Janusz Bielecki z Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego, Władysława Miszkiewicz i Teresa Brzozowska ze Szkoły Podstawowej nr 4, Zofia Bykas ze Szkoły Podstawowej nr 5, Maria Parejko i Andrzej Jurewicz ze Szkoły Pod-

stawowej nr 7, Janina Rosińska ze Szkoły Podstawowej nr 9 oraz Cecylia Brzozowska z ZSO w Przerośli, Marianna Jurska z SP w Filipowie, Anna Sienkiewicz z SP w Raczkach, Gabriela Kempisty z SP w Jasionowie, Andrzej Gryguć z SP nr 2 w Sejnach.

Dodajmy, że nagroda oprócz satysfakcji zawodowej to także poważny zastrzyk do domowego budżetu. Nagroda ministra I stopnia wynosi 11 mln, a II stopnia – 7 mln zł. Tyle samo wynosi też nagroda kuratora. Kwotę tę należy pomniejszyć niestety o 20-procentowy podatek.

(rł)

NAUCZYCIELE LAT DAWNYCH

No, może nie tych najdawniejszych, ale tych, które pamiętają starsi z nas. Nazwałbym ich nauczycielami przez duże "N".

Powodem tych wspomnień i refleksji jest Dzień Edukacji Narodowej, popularnie zwany "Dniem Nauczyciela". Z tej okazji koło miejskie ZKRP i WP zorganizowało spotkanie z nauczycielami tajnego nauczania.

Nieliczne już, niestety, grono przybyłych (cóż, jedni odeszli na "wieczną emeryturę", innym stan zdrowia nie pozwolił przybyć) powitał prezes koła Edmund Grudziński. W serdecznych słowach podkreślił trudy i niebezpieczeństwa, jakie były ich udziałem, i zachęcił do wspomnień. Okazało się, że p. Jadwiga Kondratowicz przyniosła referat na temat pracy oświatowej w okresie okupacji na terenie Suwałk i w najbliższej okolicy. Ten referat, uzupełniony wspomnieniami pań Beręsewicz, Radomskiej i Maciejewskiej, pobudził i moje wspomnienia. Byłem przecież w tam-

tym okresie uczniem.

Niemcy natychmiast po zajęciu Suwalszczyzny wcielili ją jako integralną część Prus Wschodnich do Rzeszy i rozpoczęli politykę likwidacji polskości. Przede wszystkim zamknęli wszystkie szkoły z wyjątkiem Szkoły Rzemieślniczo-Przemysłowej. Mienie szkolne zostało rozgrabione bądź zniszczone. Dzieci zostały skazane na analfabetyzm. Miały stanowić przecież tylko siłę roboczą dla rasy panów.

Suwalszczyzna, zawsze niepokorna, odpowiedziała hasłem "Chrońmy młodzież – to nasza przyszłość". Zaczęto uczyć potajemnie. Do tej pracy stanęli nie tylko nauczyciele, ale prawie wszyscy, którzy mogli czegoś nauczyć. W odwecie w czasie aresztowań wiosną 1940 r. na czele list sporządzonych przez okupanta znajdowali się nauczyciele. Wielu znalazło się w obozach i mało kto z nich po wojnie wrócił. Na ich miejsce wchodziłi nowi nauczyciele. Walka o świadomość patriotyczną młodzieży trwała do końca okupa-

cji. Ciekawa była również postawa samej młodzieży. Nie było mowy o lenistwie lub "miganiu się". Pamiętam, jak jeden chłopak przychodzący ze wsi tylko raz w tygodniu do mojej mamy, która była nauczycielką, był oburzony, że za mało mu zadaje. Dzieciarnia szybko uczyła się też zasad konspiracji. W razie wykrycia uczący lądował w obozie, a jego rodzice byli narażeni na poważne represje. W razie niespodziewanej wizyty nieproszonych gości każdy wiedział, co ma robić i gdzie chować szkolne przybory, by maskować prawdziwe zajęcia. Wpadki przy tak masowym ruchu były naprawdę nieliczne.

Nie ma niestety pełnego opracowania tego zjawiska na Suwalszczyźnie. Wyjątkiem jest rozdział pióra M. Kolendo w "Materiałach do dziejów ziemi sejneńskiej", ale i on jest niepełny. Szacunkowo można powiedzieć, że u nas tajnym nauczaniem objętych było ok. 50% młodzieży, a pracowało przy tym kilkuset nauczycieli o różnych kwalifikacjach. Z reguły nie pobierali oni

żadnego wynagrodzenia. Rodzice uczniów pomagali im materialnie jak mogli, wiedząc, że nauczyciel musi z czegoś żyć i utrzymać rodzinę.

Polska była jedynym krajem, który zorganizował tajne nauczanie na skalę taką, że obejmowało ono szkolnictwo od podstawowego po konspiracyjne wyższe uczelnie, a nawet studia doktoranckie. Zajmowały się tym referaty oświatowe przy Delegatach Rządu na Kraj (oczywiście rządu londyńskiego), a opiekowały się nimi miejscowe władze Armii Krajowej.

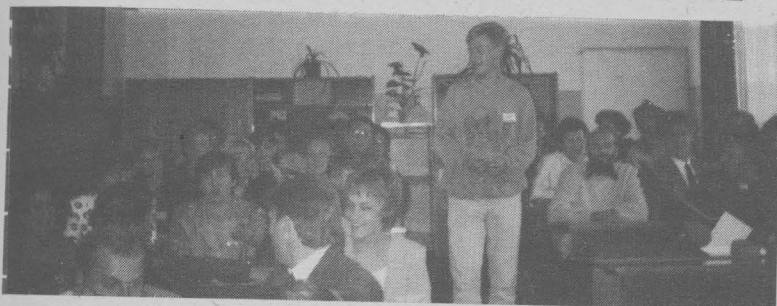
Po ucieczce Niemców ci sami, można bez przesady powiedzieć, bohaterscy ludzie stanęli do organizowania szkolnictwa, nie oglądając się na wynagrodzenie ani jakiegokolwiek uprawnienia. Dziś dożywają swych dni na nędznych często emeryturach, pozostając praktycznie w zapomnieniu.

Czy nie warto by ich wspomnień wykorzystać, np. zorganizować spotkania z młodzieżą i nauczycielami? Co na to władze i związki oświatowe? Przecież tak wielu zawdzięcza im tak wiele.

Jerzy Klimko

NAUCZYCIELU, UŚMIECHNIJ SIĘ

Trzynastka nie zawsze musi przynosić pecha, nawet w szkole. Właśnie 13 października w Zespole Szkół Technicznych władzę przejął samorząd uczniowski. Nauczycieli przyjęto w tym dniu bez egzaminów do klasy In! – takiej z wykrzyknikiem.

Na pierwszej lekcji uczniowie tej klasy wysłuchali z uwagą

przewidywaniom zadanie to "uczniowie" wykonali z ochotą. Większość nawet miała pojęcie, jak posługiwać się miotłą i grabiami, a nawet taczka. Pojazd ten, swoisty symbol nowej demokracji, tym razem służył tylko i wyłącznie do wywozu liści. Widok eleganckich pań i panów sprzątających obejście szkoły (wystrojonych niczym

wykładu na temat relacji między ludźmi, w tym między nauczycielem a uczniem. Podsumowaniem lekcji była kartkóweczka. Dla dobra obu stron wyniki nie będą opublikowane.

Druga lekcja przeznaczona była na zajęcia ruchowe. Tym razem nowo powołane ciało profesorskie poleciło całej klasie zbieranie liści przed szkołą. Wbrew

podczas gierkowskiego czynu partyjnego) wywołał niemałe zdziwienie wśród przechodniów.

Po tej wyczerpującej fizycznej pracy komitet rodzicielski przygotował "pierwszacom" drugie śniadanie, a ci, którzy przez cały rok szczególnie dobrze się sprawowali, odebrali zasłużone nagrody.

Zakończeniem zajęć lekcyjnych był program kabaretowy "Daj se luz". Młodzi artyści zachęcali w nim: "Nauczycielu! Uśmiechnij się, już nigdy nie będzie lepiej". Przypomnieli też powszechnie znane zasady obowiązujące w szkole: 1. – nauczyciel ma zawsze rację, 2. – jeżeli jej nie ma, to patrz punkt 1. Nauczyciel ma zaświadczenie, że dłużej chodził do szkoły, ma klucz od pracowni, no i ma dziennik. Nauczyciel to człowiek i jak każdy człowiek ma

wady, zalety, porażki i sukcesy, ale czy nauczyciel o tym wie, trzymając dziennik?

Cała ta zabawa zorganizowana została rzecz jasna z okazji tradycyjnego święta szkolnej społeczności – Dnia Edukacji Narodowej. Pozwoliła na kilka godzin zapomnieć zarówno uczniom, jak i nauczycielom o złożonych problemach dnia codziennego, ale po świątecznej przerwie... patrz punkt 1.

(rf)

NAGRODY PRZEDSZKOLANKOM

Dzień Edukacji Narodowej był okazją do zaprezentowania nowej siedziby Miejskiego Ogniska Artystycznego przy ul. Świerkowej. W jego auli na uroczystym koncercie zadedykowanym wychowawczyniom przedszkoli wystąpiło Trio Suwalskie (zespół ten prezentowaliśmy ostatnio w "TS").

Niestety na imprezę nie mogło przybyć większość z zaproszonych osób. W przedszkolach Dzień Nauczyciela nie jest dniem wolnym, jak to ma miejsce w szkołach, lecz normalnym dniem pracy.

Decyzją Prezydenta Miasta Su-

walk nagrody z okazji Dnia Edukacji Narodowej otrzymały panie Jadwiga Ignatik z Przedszkola nr 4, Barbara Słowikowska z Przedszkola nr 10, Czestawa Leończyk z Przedszkola nr 11, Teresa Zadykowicz z Przedszkola nr 12, Alicja Danielewicz z Przedszkola nr 14, Maria Ołów z Przedszkola nr 17, Ewa Nowikowska z Przedszkola nr 18 i Alicja Butkiewicz z Przedszkola nr 20. Nagrody wręczyła wiceprezydent Suwałk Barbara Klimiuk.

(rf)

ZARZĄD MIASTA SUWAŁK OGŁASZA PUBLICZNY PRZETARG USTNY OGRANICZONY

do osób, które są kandydatami do spółdzielni mieszkaniowych, objętych listą prowadzoną przez wojewodę lub zarejestrowanych w spółdzielniach mieszkaniowych, które do końca 1990 roku zgromadziły wymagane wkłady mieszkaniowe, są pełnoletnie i nie posiadają samodzielnych mieszkań bądź mieszkają w lokalach, w których na osobę przypada mniej niż 5 mkw. powierzchni mieszkalnej (Dz. U. nr 103 z 1991 roku, poz. 446).
Przetarg dotyczy następujących nieruchomości stanowiących własność mienia komunalnego miasta Suwałk

lp.	położenie	nr geod.	pow. (mkw.)	rodzaj zabudowy	cena wywoławcza 1 mkw. (tys. zł)	forma sprzedaży	termin rozpoczęcia budowy	termin zakończenia budowy	nr księgi wieczystej	wadium (mln zł)
1.	os. Zielona Górka I	30967	212	szeregowa	48	wieczyste użytkowanie	1993	1998	5423	1,5
2.	os. Zielona Górka I	30968	212	szeregowa	48	wieczyste użytkowanie	1993	1998	5423	1,5
3.	os. Zielona Górka I	30969	517	szeregowa	48	wieczyste użytkowanie	1993	1998	5423	1,5
4.	os. Zielona Górka II	34294	540	wolno stojąca	45	własność	1993	1998	16734	3,0
5.	os. Zielona Górka II	34348	546	wolno stojąca	45	własność	1993	1998	16734	3,0
6.	os. Zielona Górka II	34383	513	wolno stojąca	45	własność	1993	1998	16734	3,0
7.	os. Zielona Górka II	34419	500	wolno stojąca	45	własność	1993	1998	16734	3,0
8.	os. Zielona Górka II	34423	553	wolno stojąca	45	własność	1993	1998	16734	3,0
9.	os. Zielona Górka II	34424	534	wolno stojąca	45	własność	1993	1998	16734	3,0
10.	os. Zielona Górka II	34426	612	wolno stojąca	45	własność	1993	1998	16734	3,0
11.	os. Zielona Górka II	34428	506	wolno stojąca	45	własność	1993	1998	16734	3,0

Przetarg odbędzie się w dniu 4 listopada 1993 roku (czwartek) o godz. 10.00 w siedzibie Urzędu Miasta w Suwałkach w sali obrad (pokój 116).

Warunkiem wzięcia udziału w przetargu jest złożenie do Wydziału Geodezji Urzędu Miejskiego w Suwałkach do dnia 2 listopada 1993 roku wniosku o sprzedaż lub oddanie gruntów w wieczyste użytkowanie z załączeniem zaświadczeń stwierdzających spełnienie warunków podanych w wyżej cytowanej ustawie.

Wadium w podanej wysokości należy wpłacić do kasy Urzędu Miasta w Suwałkach do dnia 3 listopada 1993 roku.

Szczegółowych informacji dotyczących przetargu udziela Wydział Geodezji Urzędu Miejskiego w Suwałkach, telefon 76-67 wew. 26.

ZARZĄD BUDYNKÓW MIESZKALNYCH W SUWAŁKACH ogłasza publiczny przetarg ustny na wynajem n/w lokali użytkowych:

1. Ul. Pułaskiego (teren byłej jednostki wojskowej) - pow. 350 mkw., budynek nr 32, cena wywoławcza - 15.000 zł/mkw., wadium - 5.500.000.

2. Ul. Kościuszki 30 - pow. 40 mkw.; cena wywoławcza - 50.000 zł/mkw., wadium - 2.000.000 zł.

Przetarg odbędzie się w dniu 22 października 1993 r. o godz. 10.00 w pok. nr 26 w Zarządzie Budynków Mieszkalnych przy ul. Noniewicza 3. Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie ww. wadium na poszczególne lokale w dniu przetargu do godz. 9.30 w kasie ZBM przy ul. Noniewicza 3. Bliższe informacje można uzyskać w pok. nr 23 ZBM lub telefonicznie 76-93 w. 34.

Zastrzega się możliwość odwołania przetargu bez podania przyczyn.

ZARZĄD BUDYNKÓW MIESZKALNYCH W SUWAŁKACH ogłasza II publiczny przetarg ustny na sprzedaż boksów garażowych z jednoczesnym oddaniem w użytkowanie wieczyste gruntu pod garażami w Suwałkach przy ul. Reja - Witosa, segment D - 5 boksów.

1. Działki nr 7727, 7728, 7730, 7731, 7732, o pow. 19 mkw. każda.

2. Cena wywoławcza każdej nieruchomości (działka z boksem garażowym) wynosi 36.000.000 zł, w tym cena gruntu - 4.750.000 zł. Wylicytowane ceny boksów garażowych oraz pierwsze opłaty roczne z tytułu wieczystego użytkowania gruntu (25% uzyskanej w przetargu ceny gruntu) płatne są jednorazowo przed zawarciem umowy notarialnej, kolejne opłaty roczne z tytułu użytkowania wieczystego gruntu wynoszą 3% aktualnej ceny gruntu.

3. Boksy garażowe murowane, otynkowane, z posadzką betonową, wrotami stalowymi, bez kanałów i instalacji elektrycznej.

4. II przetarg odbędzie się w dniu 28 października 1993 roku w siedzibie ZBM przy ul. Noniewicza 3, pok. 22, o godz. 10.00.

5. Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie wadium w wysokości 5.000.000 zł do kasy ZBM najpóźniej na godzinę przed przetargiem. Wadium ulega przepadkowi w razie uchylenia się uczestnika, który przetarg wygrał, od zawarcia umowy.

6. Zastrzega się prawo do unieważnienia przetargu lub jego odwołania bez podania przyczyny. Bliższe informacje można uzyskać w ZBM, pok. 22, tel. 76-93 w. 16.

Zarząd Budynków Mieszkalnych w Suwałkach ogłasza publiczny przetarg ustny

na sprzedaż boksów garażowych z jednoczesnym oddaniem w użytkowanie wieczyste gruntu pod garażami przy ul. Reja - Kowalskiego w Suwałkach - segment "B" - 19 boksów garażowych.

Księgi Wieczyste od nru 30648 do nru 30666.

1. Działki nr: 24340, 24341, 24343 - 24352 i 24354 - 24358 o powierzchni 19 mkw. oraz działki nr 24342 i 24353 o powierzchni 18 mkw.

2. Cena wywoławcza każdej nieruchomości (działka z boksem garażowym i podatkiem VAT) wynosi 36.000.000 zł, w tym cena gruntu 250.000 zł/mkw.

Wylicytowane ceny boksów garażowych oraz pierwsze opłaty roczne z tytułu użytkowania wieczystego gruntu (25% uzyskanej w przetargu ceny gruntu) płatne są jednorazowo przed zawarciem umowy notarialnej, kolejne opłaty roczne z tytułu wieczystego użytkowania gruntu wynoszą 3% aktualnej ceny gruntu.

3. Boksy garażowe murowane, otynkowane, z posadzką betonową, wrotami stalowymi, bez instalacji elektrycznej i bez kanałów. Termin oddania do użytku ustalony jest na dzień 30.10.1993 r.

4. Przetarg odbędzie się dnia 4. listopada 1993 r. w siedzibie ZBM przy ul. Noniewicza 3, pokój 22, o godzinie 10.00.

5. Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie do kasy ZBM wadium w wysokości 5.000.000 zł najpóźniej na godzinę przed przetargiem. Wadium ulega przepadkowi w razie uchylenia się uczestnika, który przetarg wygrał, od zawarcia umowy.

6. Zastrzega się prawo unieważnienia przetargu lub jego odwołania bez podania przyczyny. Bliższe informacje można uzyskać w ZBM, pok. nr 22, tel. 76-93 w. 16.

Inżynier z Warszawy kupuje u chłopca starą, rozwalającą się stodołę. Chłop tego nigdy nie widział, ale stodoła stoi na wzgórzu, z którego rozciąga się wspaniały widok na jezioro, a do brzegu jest zaledwie 30 metrów... Inżynier oczywiście robi tzw. remont, tzn. przebudowuje rozwaloną stodołę na zgrabny, drewniany domek letniskowy, do którego będzie przyjeżdżał z rodziną na lato. Pozwolenia na budowę w normalnym trybie nigdy by nie otrzymał. Na Suwalszczyźnie obowiązują przecież "surowe" przepisy, zakazujące budowy 200 metrów od brzegu jeziora. Urzędnik z Urzędu Rejonowego przyjeżdża, mierzy skrupulatnie belki, żeby broń Boże nie były o centymetr dłuższe niż belki starej stodoły.

Obaj się z tego śmieją, bo to przecież czysta lipa!

Jeszcze "surowsze" przepisy obowiązują na terenie Parku Narodowego, który jest najładniejszym chyba na Suwal-

Oczywiście artysta malarz z Krakowa nigdy ziemi nie będzie uprawiał, wystarczy mu podziwianie widoków, ale kupuje tę ziemię jako "rolniczą", nie płaci podatków i buduje so-

Augustowie, którzy jak lwy walczą z Urzędami Gminy o każdy metr działki przeznaczonej pod zabudowę. Zastanawiające tylko, w jaki sposób pobudowano tyle bud tuż nad brzegami augustowskich jezior? Czy nie należałoby raczej skupić się na budowie małych wiejskich oczyszczalni ścieków i sprawdzać szczelność szamb znajdujących się przy daczach?

Jak długo będziemy tkwić w tej budowlanej fikcji, oczywiście chyba dla wszystkich? Jak długo obowiązywać będzie idiotyzm sławetnej ustawy o planowaniu przestrzennym? Proponuję zapytać o to naszych tak licznie reprezentowanych kandydatów na senatorów i posłów na spotkaniach przedwyborczych.

(hw)

BUDOWLANA FIKCJA

szczyźnie terenem rekreacyjnym. Ziemi można tu kupić – ile się chce, ale budować się nie wolno! Okazuje się jednak, że zawsze można ominąć przepisy. Trzeba po prostu kupić więcej niż 1 hektar. To się już wtedy nazywa "gospodarstwo rolne", a rolnik przecież musi mieć dom, stodołę, oborę, garaż.

bie daczę. Wszyscy zainteresowani: rolnik, artysta, urzędnik, notariusz świadomie oszukują się więc nawzajem, ponieważ życie jest silniejsze niż wszelkie nonsensy prawne.

W tym "przestrzeganiu przepisów" szczególnie gorliwi są urzędnicy Wydziału Architektury Urzędu Rejonowego w

INFORMATOR BEZROBOTNYCH

Rejonowy Urząd Pracy proponuje pośrednictwo w zatrudnieniu.

Potrzebni są:

- automatyk-elektronik,
- technolodzy drewna,
- szwaczki,
- automatycy,
- fryzjerzy damscy,
- kierowcy wózków spalinowych,
- mechanik samochodowy,
- stolarze,
- kierowca + operator urządzeń dźwigowych,
- kierownik wydziału montażu,
- elektromechanicy,
- mechanicy,
- montażyści,
- sprzedawcy,
- absolwenci wyższych szkół technicznych,
- posadzkarze - lastrykarze,
- monterzy instalacji sanitarnej,
- sprzedawcy - pakowacze.

Prace interwencyjne:

- tokarz - frezler,
  - szwaczki.
- Prace dla inwalidów:
- pracownik biurowy - obsługa komputera,
  - szwaczki,
  - specjalista ds. ekonomiczno-biurowych,
  - ref. ds. zbytu wyrobów gotowych,
  - elektryk,
  - stolarz,
  - obsługa laboratorium fotograficznego,
  - murarz - tynkarz,
  - gospodarz klubu,
  - pracownik gospodarczy + palacz,
  - elektromechanik.
- Roboty publiczne:
- elektryk,
  - pracownicy ogólnobudowlani,
  - hydraulik.

Szczegółowe informacje - Rejonowy Urząd Pracy, ul. Kościuszki 71 A, tel. 71-04.

PO POŻARZE

dokończenie ze str. 5

w centrum miasta. Prawdę mówiąc, przed pożarem budynek również nie wyglądał zbyt ciekawie. Górna jego część była opuszczona, mieścili się tam już tylko wytwórnia pieczętek i firma nomen omen ubezpieczeniowa, a na dole funkcjonował jeden z większych wówczas sklepów spożywczych - "Jedynka".

Okazuje się, że nie ma tego złego, co by na dobre nie wyszło.

Właścicielem budynku w drodze przetargu został p. Szczepny. Jednym z warunków, jaki postawiono nabywcy, było zabudowanie posesji z zachowaniem niegdysiejszej zabytkowej architektury.

Dziś sklep "Jedynka" już jest czynny na nowo, wygląda elegancko wewnątrz i na zewnątrz. I tylko szkoda, że dopiero po pożarze (odpukać) Suwałki mogą być naprawdę piękne.

(rl)

NAJTAŃSZE OGŁOSZENIE 3 TYSIĄCE ZA CM2 W "TYGODNIKU SUWAŁSKIM"

WYSTARTOWALI BADMINTONIŚCI

dokończenie ze str. 7

A oto szczegółowe wyniki:

- SKB Suwałki - Polonez Warszawa 6:1
 Joanna Szleszyńska - Beata Syta 0:2 (0:11, 2:11)
 Olga Iliuszczenkowa - Monika Lipińska 0:2 (7:11, 3:11)
 Jacek Niedźwiedzki - Dariusz Zięba 0:2 (14:18, 13:15)
 Artur Zbroński - Robert Mateusiak 2:1 (15:8, 8:15, 15:10)
 Iwona Rzatkowska, Joanna Szleszyńska - Elżbieta Grzybek, Beata Syta 0:2 (6:15, 3:15)
 Artur Zbroński, Kamil Dudek - Mariusz Borowiec, Dariusz Zięba 0:2 (2:15, 5:15)
 Jacek Niedźwiedzki, Olga Iliuszczenkowa - Robert Mateusiak, Sylwia Rutkiewicz

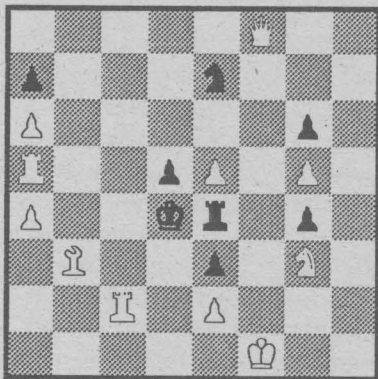
- wicz (1:2 (15:11, 5:15, 3:15)
 SKB Suwałki - Stal Płock 4:3
 Joanna Szleszyńska - Swietłana Szumska 0:2 (6:11, 6:11)
 Olga Iliuszczenkowa - Iwona Kosz 2:0 (11:4, 11:2)
 Jacek Niedźwiedzki - Dariusz Kowalski 2:1 (9:15, 15:13, 15:8)
 Artur Zbroński - Michał Korszuk 0:2 (8:15, 16:18)
 Olga Iliuszczenkowa, Iwona Rzatkowska - Monika Bieńkowska, Katarzyna Borek 2:0 (17:14, 15:5)
 Jacek Niedźwiedzki, Artur Zbroński - Michał Korszuk, Dariusz Kowalski 2:1 (9:15, 15:8, 15:7)
 Kamil Dudek, Joanna Szleszyńska - Paweł Jezierski, Monika Bieńkowska 0:2 (0:15, 13:15).
 Polonez Warszawa - Stal Płock 5:2.

(rl)

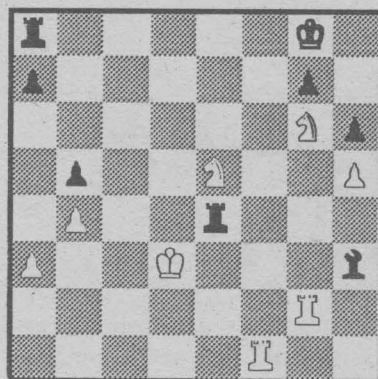
ZADANIA SZACHOWE

BYRON ZAPPAS (1965)

Zadanie nr 42a. Mat w 2 pos. Zaczynają białe.

SPASSKI-JUSUPOW (1988)

Zadanie nr 42b. Wskazać najlepsze posunięcia białych.

Rozwiązania należy szukać w numerze.

Turniej o Puchar Dyrektora Suwalskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Suwalska Spółdzielnia Mieszkaniowa zaprasza wszystkich miłośników "królewskiej gry" na turniej szachowy, który odbędzie się w niedzielę, 24 października br., w salach SSM przy ul. 1 Maja 2a. Oto kilka ustaleń regulaminowych:

- zapisy - w dniu imprezy w godz. 9.00 - 10.00,
- planowane zakończenie - około godz. 16.00,
- system rozgrywek: szwajcarski, na dystansie 9 rund z czasem gry po 15 min. na osobę na partię, wg przepisów gry z tempem przyspieszonym (przepisy

te będą wywieszane na sali gry),
- przewidywane nagrody: Puchar Dyrektora SSM za I miejsce, nagrody za miejsca I - X w punktacji generalnej (I nagroda - min. 1 mln zł), nagrody rzeczowe dla najlepszych juniorów w poszczególnych grupach wiekowych (15 - 17 lat, 11 - 14 lat, 10 lat i młodsi),
- sprzęt szachowy zapewniają organizatorzy,
- turniej będzie zaliczany do punktacji "Grand Prix 93/94" (do czerwca 1994 r. odbędzie się jeszcze 6 takich imprez).

Zapraszamy. (mb)

POSTRACH (?) KIEROWCÓW

Urządzenie, służące do mierzenia prędkości, zainstalowane zostało przy ulicach Wojska Polskiego i Pułaskiego. Jest to taki "bajer", na podstawie którego kierowca może odczytać, z jaką prędkością jedzie, jeżeli nie chce mu się spojrzeć na licznik własnego pojazdu. Frajdę mają też pasażerowie, oczekujący na pobliskim przystanku na autobus, mogą bowiem obserwować wyczyny "demonów szybkości".

Efekty działania urządzenia na ul. Pułaskiego są niewielkie. Radar zamontowany został zaledwie kilkadziesiąt metrów od skrzyżowania z ulicą Kowalskiego, zbyt mała to odległość, by nabrać zawrotnej szybkości. Prędkość pojazdu poruszającego się prawym pasem mierzona jest dwukrotnie,

lewym - jeden raz.

W piątek, 8 bm., pomiędzy godz. 20.45 a 21.00 pod radarem przejechało około 30 samochodów, ale tylko jeden z nich ("maluch") "grzał" z prędkością 61 km/godz. Dwa samochody poruszały się z prędkością 59 km/godz., ale przy drugim pomiarze miały już na liczniku dwa kilometry mniej. Reszta jechała przeważnie z prędkością 44 - 47 km/godz. Były i takie, które - na wszelki wypadek - przejeżdżały mając na liczniku 29 km i jeszcze zwalniały.

Drugie takie urządzenie zainstalowano przy ul. Wojska Polskiego. Zaletą miernika jest niewątpliwie fakt, że odnotowuje on ilość pojazdów przekraczających dozwoloną prędkość. (rł)

DYŻURY APTEK

W tym tygodniu do dnia 24 października dyżuruje całą dobę apteka przy ul. Konopnickiej 3 (tel. 50-91), a od 25 października apteka przy ul. Kościuszki 78 (tel. 49-24).

INFORMATOR KULTURALNY

Muzeum Okręgowe

zaprasza na ekspozycje stałe - "Pradzieje Ziemi Suwalskiej" - wystawa archeologiczna; "Alfred Wierusz-Kowalski" - wystawa malarstwa; "Malarstwo polskie XIX - XX wieku"; "Malarstwo i rysunek Bohdana Urbanowicza" i "Rzeźba Adama Siemaszki".

Wojewódzki Dom Kultury

Galeria "Chłodna 20" zaprasza na wystawę Wiesława Szumińskiego "Portrety".

Suwalski Teatr Animacji (ul. Kościuszki 76, tel. 62-403, 44-36) zaprasza na:

- wystawę malarstwa i rysunku Joanny Łabęckiej,
- 20-21.10 o godz. 10.00 i 12.00 na spektakl "Królowna i paź" w wykonaniu Olsztyńskiego Teatru Lalek - sala Urzędu Wojewódzkiego;
- organizuje wyjazdy do Warszawy na spektakle teatralne, operetkę i spektakle operowe połączone ze zwiedzaniem miasta.

Biuro Wystaw Artystycznych

zaprasza na wystawę malarstwa, rysunku i rzeźby - powstałych w trakcie XVII Suwalskich Spotkań "Sztuka i Środowisko" oraz ekspozycję "Eko-art".

Można wypożyczać po przystępnych cenach dzieła sztuki twórców z kraju i zagranicy.

Kino "Bałtyk"

20-24.10 - "Tina" prod. USA, od lat 15, godz. 17.00 i 19.00,

25-26.10 - "Grand Canyon" prod. USA, od lat 15, godz. 17.00 i 19.00.

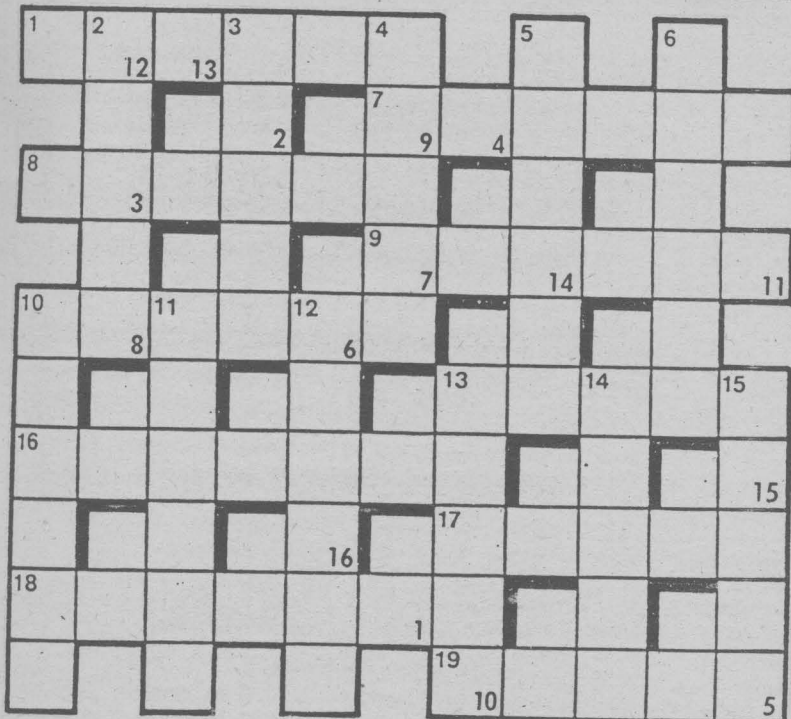
ZARZĄD BUDYNKÓW MIESZKALNYCH W SUWAŁKACH ogłasza

pisemny przetarg nieograniczony

na sprzedaż nieruchomości nie zabudowanej w centrum handlowym Suwałk przy ul. Noniewicza 83, obok I LO, z przeznaczeniem na cele administracyjne, handlowe, gastronomiczne i inne usługi ogólnomiejskie. K.W. nr 30914.

1. Na nieruchomość składają się działki nr 11499/6 i 11503/1 o pow. 1252 mkw. oraz udział w wys. 1/4 (86,25 mkw.) we współwłasności działek 11499/4 i 11499/5.
2. Warunki zabudowy: zwarta, IV kond., z wyłączeniem funkcji mieszkalnej. Pełne uzbrojenie techniczne.
3. Cena wywoławcza nieruchomości w II przetargu - 320.500.000 (łącznie z udziałem).
4. Zamknięte koperty z ofertami zawierającymi dane i adres oferenta oraz oferowaną cenę nieruchomości należy składać w sekretariacie ZBM w terminie do dnia 28 października 1993 r.
5. Wadium w wys. 20.000.000 zł należy wpłacić w kasie ZBM najpóźniej do godz. 10.00 w dniu 29 października 1993 r. Wadium ulega przepadkowi w razie uchylenia się uczestnika, który przetarg wygrał, od zawarcia umowy.
6. Otwarcie ofert nastąpi w dniu 29 października br. o godz. 10.15.
7. Szczegółowe informacje dot. przedmiotowej nieruchomości oraz warunków przetargu można uzyskać w ZBM przy ul. Noniewicza 3, pok. 22.
8. Zastrzega się prawo swobodnego wyboru oferty lub uznania bez podania przyczyn, że przetarg nie dał rezultatów.

POZIOMO: 1) kawa, herbaty, papierosy, 7) jednostka fonetyczna, 8) dzielnica Warszawy, 9) imię męskie, 10) zebranie, posiedzenie, 13) wieje ku równikowi, 16) samochód pogotowia ratunkowego, 17) skowronek borowy, 18) samochód osobowy byłej NRD, 19) hulaszczą zabawą.

PIONOWO: 2) spożywanie gumy, 3) potoczna nazwa altówki, 4) kwitnie tylko raz, 5) dawka pożywienia, 6) omasta, 10) stan w USA, 11) pracuje w bufecie barowym, 12) obrazek na ciele, 13) wierzchnie okrycie zimowe, 14) hebel, 15) nakrycie głowy

"Paź"

Po rozwiązaniu krzyżówki litery z kratek ponumerowanych w prawym dolnym rogu ustawione od 1 do 16 utworzą przysłowie hiszpańskie, które po wpisaniu do konkursowego diagramu prosimy przesłać na adres redakcji "TS" w terminie 10 dni od daty ukazania się numeru.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----

Rozwiązanie krzyżówki nr 37

"Brod - patyna czystości". Nagrodę książkową - album "Suwałki" - ufundowaną przez pana Zbigniewa Filipkowskiego wylosowała pani Katarzyna Czarniecka, Suwałki, ul. Brzozowa 20. Album prosimy odebrać w redakcji "TS".

Telefon zaufania 49-41

Lekarz, psycholog, pedagog - udzieli ci porady, informacji, wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych, gwarantując anonimowość, akceptację i życzliwość.

**Dyżury codziennie
w godz. 18.00 - 6.00**
(oprócz sobót, niedziel i dni świątecznych)

ROZWIĄZANIA ZADAŃ SZACHOWYCH:

Zad. 42a: 1. Wb5 i mat w następnym pos.
Zad. 42b: 1. Se7+ Kh7 2. W:g7+! K:g7 3. Wf7+ Kh8 4. S5 g6 mat 1:0.

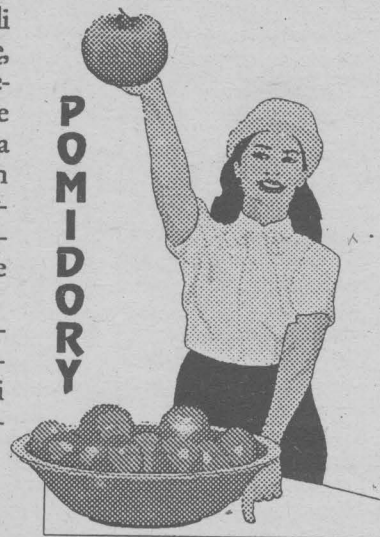
Amerykanki twierdzą, że jeśli się codziennie, przez całą zimę, pije szklankę soku pomidorowego, uodporni się człowiek nie tylko na katar, lecz również na wszelkie przeziębienia. Faktem jest, że pomidory zawierają chyba wszystkie witaminy, a najwięcej A, która chroni nasze błony śluzowe.

Najprościej przechowywać pomidory zamrożone w zamrażarce. Można też w postaci soku i przecieru. A jak to później wykorzystać?

Kotlety wieprzowe w sosie pomidorowym z fasolą "Jaś"

4 kotlety wieprzowe, 2 łyżki tłuszczu, mała cebula, 2 ząbki czosnku utarte z solą, 2 łyżki mąki, pół szklanki rosółu, pół szklanki soku pomidorowego, 50 dag fasoli "Jaś", sól i pieprz.

Kotlety lekko rozbić, przyprawić solą i pieprzem; obrumienić z obu stron na tłuszczu. Obrumienione kotlety wyjąć, a na pozostałym tłuszczu przesmażyć pokrojoną drobno cebulę, dodać rozarty czosnek, oprószyć mąką i trzymać chwilę na ogniu mieszając, aby mąka lekko się zrumieniła. Rozprowadzić zasmażkę zimnym rosółem wymieszany z sokiem pomidorowym, włożyć kotlety do sosu i dusić pod przykryciem na małym ogniu. Gdy mięso będzie miękkie, dodać osobno ugotowaną i odcedzoną fasolę i zagotować. Podawać z ryżem ugotowanym na sypko. U nas

chętniej podanoby tę potrawę z ziemniakami.

Pomidory nadziewane serem

4 spore pomidory, 20 dag tłuszczu twarogu i 3 łyżki śmietany lub pudełko serka homogenizowanego (naturalnego), łyżka utartego chrzanu na kwasku cytrynowym, łyżeczka drobno posiekanej cebuli, sól.

Z opłukanych pomidorów obcinamy "czapeczki" i delikatnie wydrążamy ze środka mięsz (przyda się na sos lub zupę). Twaróg mieszamy ze śmietaną (serek homogenizowany pozwala tego uniknąć), dodajemy chrzan, cebulę i sól; mieszamy wszystko na gładką masę. Pomidory oprószamy w środku solą i nadziewamy tym farszem. Na wierzch kładziemy ścięte czapeczki. Podajemy na liściach sałaty.

Agata

TYMOTEUSZ WŚRÓD PTAKÓW

dokończenie ze str. 5

w czasie lekcji). Młody widz ma trudności, lecz nie ze zrozumieniem konwencji (choć z pewnością brak mu obycia odbiorcy z większych ośrodków), a przede wszystkim z utożsamieniem się z postawionymi problemami czy też wzięciem aktywnego udziału w czymś, co jest ledwie widoczne z daleka.

Na premierze "Tymoteusza..." dzieciaki - nawet całkiem małe - reagowały żywo: śmiały się z sympatycznych niedźwiadków (wykreowanych przez J. Łupinowicz i W. Straszynskiego), bały się złego i złośliwego lisa (może nieco przerysowanego przez W. Ciborowskiego). Jednym słowem bawiły się doskonale, podobnie jak dorośli (najgłośniejsz śmiała się chyba szefowa STA).

Mimo że nie było reżysera (inscenizacja to dzieło całego zespołu), przedstawienie jest spójne, dobrze zagrane, świetnie zaśpiewane. Muzyka nie pełni tylko roli ilustracji, lecz jest jednym z równorzędnych elementów widowiska, które nie pozwala widzowi na nudę ani znużenie, co jest częstym grzechem realizacji teatralnych przeznaczonych dla dzieci.

Po premierze zespół zagrał we wrześnie kilka przedstawień. Kolejne spektakle w listopadzie! Warto wybrać się z własnymi dziećmi, a nie tylko "wypychać" je pod opieką nauczycieli. Dobra zabawa gwarantowana dla całej rodziny.

Jolanta Hinc-Mackiewicz

TVP 20 - 26 X 93

ŚRODA

PROGRAM I

- 6.00 Kawa czy herbata?
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Program dnia
- 9.15 Mama i ja
- 9.30 Domowe przedszkole
- 9.55 Porozmawiajmy o dzieciach
- 10.00 "Na wariackich papierach" - serial prod. USA
- 10.50 "Taki jest świat" - magazyn reporterski
- 11.15 Klub 21
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Program dnia
- 12.15 Magazyn notowań
- 12.45 Dla młodych widzów: "Baw się z nami" oraz film prod. USA z serii "Wychowawca"
- 13.30 - 15.55 Telewizja Edukacyjna
- 13.30 "Starting business english" - język angielski w ekonomii
- 13.45 Opowieści Dziwnoluda: "Ku przestrodze" - inscenizacja wybranych utworów poetyckich Fredry, Jachowicza, Brzechwy
- 14.10 Współczesna proza polska: "Książę i wilk" - film dok. o pisarzu Andrzeju Łuczeńczyku
- 14.45 130-lecie biblioteki w Łowiczu
- 14.55 ...swego nie znacie
- 15.40 Chochlikowe psoty, czyli zmagania z ortografią
- 15.05 "Cyprian Kamil Norwid" - widowisko poetyckie
- 16.05 Dla młodych widzów: "Baw się z nami" oraz film z serii "Wychowawca"
- 16.50 Muzyczna Jedyńka
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 Klinika zdrowego człowieka
- 17.40 "Co na to mama" - teleturniej dla młodzieży
- 18.05 "Na wariackich papierach" - serial prod. USA
- 18.45 Program wojskowy
- 19.00 Wieczorynka
- 19.30 Wiadomości
- 20.15 Studio Sport
- 22.10 Klub 21
- 23.00 Wiadomości
- 23.15 Gorąca linia
- 23.25 Muzyczna Jedyńka
- 23.30 "Alicja już tu nie mieszka" - dramat obycz. prod. USA
- 1.20 "Uwaga człowiek?" - program publicystyczny

PROGRAM 2

- 7.30 Panorama
- 7.35 Przeboje Dwójki
- 8.10 Program lokalny
- 8.40 "Robin Hood" - serial anim. prod. włosko-hiszpańskiej
- 9.05 Studio Dwójki
- 9.15 "Pokolenia" - serial prod. USA
- 9.40 "Świat kobiet" - magazyn
- 10.05 "Muzzy in Gondoland" - język angielski

- dla najmłodszych
- 10.10 "The lost secret" - język angielski dla średnio zaawansowanych
- 10.25 "Muzzy comes back" - język angielski dla dzieci
- 10.30 "Bonjour ca va?" - język francuski
- 11.00 Panorama
- 11.05 Studio Dwójki
- 11.05 Studio Sport
- 12.00 "Pomnażanie życia" - film dok. Grażyny Banaszkiewicz o Andrzeju Kuśniewiczu
- 13.00 Panorama
- 13.05 "Życie zaczyna się po trzydziestce" - serial prod. USA
- 13.55 Bob Dylan - koncert, cz. 2
- 15.30 Powitanie
- 15.35 "Robin Hood" - serial anim. prod. włosko-hiszpańskiej
- 16.00 Panorama
- 16.05 Magazyn przechodnia
- 16.15 Skrzydła bliżej marzeń
- 16.50 Losowanie gier liczbowych totalizatora sportowego
- 16.55 Od pierwszego do pierwszego
- 17.30 "Pokolenia" - serial prod. USA
- 18.00 Panorama
- 18.03 Program lokalny
- 18.35 Koło fortuny
- 19.05 "Historia pana Tadeusza" - wspomnienie Tadeusza Romana, operatora filmowego
- 19.20 "Wybrańcy" - film dokumentalny
- 20.00 "Życie zaczyna się po trzydziestce" - serial prod. USA
- 21.00 Panorama
- 21.30 Ekspres reporterów
- 22.05 "Przerwana miłość" - film fabularny
- 22.35 "W pół słowa" - film dok. G. Banaszkiewicz o Annie Kamieńskiej, poetce
- 23.05 Teatr w kadrze: "Kartoteka rozrzucona"
- 0.20 Panorama
- 0.25 Bob Dylan - koncert, cz. 2

CZWARTEK

PROGRAM I

- 6.00 Kawa czy herbata?
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Program dnia
- 9.15 Mama i ja
- 9.30 Domowe przedszkole
- 9.55 Porozmawiajmy o dzieciach
- 10.00 "Policjanci z Miami" - serial sensacyjny prod. USA
- 11.00 Kwadrans na kawę
- 11.15 Wideo fashion
- 11.40 Smoczek czy grzechotka?
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Program dnia
- 12.15 Magazyn notowań
- 12.45 Program dla młodych widzów
- 13.30 - 15.55 Telewizja Edukacyjna
- 13.35 Historia ziarenka piasku
- 14.00 Nie tylko dinozaury

- 14.15 Radość życia" - serial prod. francuskiej
- 14.25 Zwierzęta świata: "Tajemnicze życie lamparta" - serial dok. prod. angielskiej
- 15.00 "Strzał w dziesiątkę" - spotkanie z dr. Markiem Kozłowskim, entomologiem i fotografikiem
- 15.10 Taki pejzaż - Tatry, cz. 1
- 15.35 My dorosli
- 16.00 Program dnia
- 16.05 Program dla młodzieży
- 16.50 Muzyczna Jedyńka
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 "Miliard w rozumie" - teleturniej
- 17.45 Antena
- 18.00 "Komiks, dziewięta sztuka wyzwolona" - serial dok. prod. hiszpańskiej
- 18.30 Magazyn katolicki
- 19.00 Tęczowy Mini-Box
- 19.10 Wieczorynka
- 19.30 Wiadomości
- 20.00 "Bilans" - program o pracy rządu
- 20.20 "Policjanci z Miami" - serial sensacyjny prod. USA
- 21.15 Tylko w Jedyńce
- 22.00 "Nie ma się z czego śmiać" - program niepublicystyczny
- 22.25 Pegaz
- 23.00 Wiadomości gospodarcze
- 23.20 Gorąca linia
- 23.30 Muzyczna Jedyńka
- 23.35 "Czerwone imperium" - serial dok. prod. angielskiej
- 0.25 To lubię

PROGRAM 2

- 7.30 Panorama
- 7.35 Przeboje Dwójki
- 8.10 Program lokalny
- 8.40 "Kot w butach" - serial animowany prod. japońskiej
- 9.10 Studio Dwójki
- 9.15 "Pokolenia" - serial prod. USA
- 9.40 Świat kobiet
- 10.00 "Wild America" - film w wersji oryginalnej (ang.)
- 10.30 "L'Audience a tout prix" - film prod. francuskiej w wersji oryginalnej
- 11.00 Panorama
- 11.05 Publicystyka kulturalna
- 12.00 "Historia pana Tadeusza" - film dokumentalny
- 12.10 Wybrańcy
- 13.00 Panorama
- 13.05 "Człowiek, który czynił cuda" - film fab. prod. angielskiej
- 14.25 Dziennik Jacka Wesołowskiego
- 14.55 Publicystyka kulturalna
- 15.30 Powitanie
- 15.35 "Kot w butach" - serial anim. prod. japońskiej
- 16.00 Panorama
- 16.05 Studio Sport
- 16.35 Multihobby
- 16.55 Ludzie z pierwszych stron gazet
- 17.30 "Pokolenia" - serial prod. USA
- 18.00 Panorama
- 18.03 Program lokalny
- 18.35 Koło fortuny

- 19.05 Mniejszości narodowe
- 20.00 Koncert Katii i Marielle Labeque w Monachium
- 21.00 Panorama
- 21.30 Sport
- 21.40 Dekalog
- 22.10 "Prosto w serce" - film fab. prod. niemieckiej
- 23.45 Studio Festiwalowe Jazz Jamboree'93
- 24.00 Panorama
- 0.05 Studio Teatralne Dwójki: Janusz Krasiński "Śniadanie u Desdemony"
- 0.55 Program artystyczny

PIĄTEK

PROGRAM I

- 6.00 Kawa czy herbata?
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Program dnia
- 9.15 Mama i ja
- 9.25 Domowe przedszkole
- 10.00 Lelouch... i już: "We dwoje" - film fab. prod. francuskiej
- 12.00 Wiadomości
- 12.15 Magazyn notowań
- 12.45 Dla dzieci: "Ciuchcia" oraz film z serii "Joshua Jones"
- 13.30 - 15.55 Telewizja Edukacyjna
- 13.30 "The lost secret" - język angielski dla średnio zaawansowanych
- 13.45 Ludzie i polityka
- 14.00 Na karuzeli
- 14.15 Ustawy i ludzie
- 14.30 Euroturystyka
- 14.45 Nie tylko o poezji z... Jerzym Owsiakiem
- 15.00 Jaka jesteś?
- 15.15 Jeśli nie Oxford, to co?
- 15.35 Program publicystyczny
- 15.55 Program dnia
- 16.05 Dla dzieci: "Ciuchcia" oraz film z serii "Joshua Jones"
- 16.50 Muzyczna Jedyńka
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 Test
- 17.40 Tata, a Marcin powiedział...
- 18.00 Randka w ciemno
- 18.45 Zuła Gula
- 19.00 Wieczorynka
- 19.30 Wiadomości
- 20.15 Lelouch... i już: "We dwoje" - film fab. prod. francuskiej
- 22.05 Sprawa dla reportera
- 23.00 Wiadomości
- 23.15 Gorąca linia
- 23.25 Muzyczna Jedyńka
- 23.30 "Dom gry" - film fab. prod. USA
- 1.05 Sting live - koncert z Oslo, cz. 2

PROGRAM 2

- 7.30 Panorama
- 7.35 Przeboje Dwójki
- 8.10 Program lokalny
- 8.40 "Batman" - serial animowany prod. USA
- 9.05 Studio Dwójki
- 9.15 "Muzea Austrii" - film dokumentalny prod. austriackiej
- 9.35 Świat kobiet
- 10.00 "Samochód - przebój stulecia" - film prod. niemieckiej w wersji oryginalnej
- 10.30 "Ulica Sezamkowa" - film w wersji oryginalnej (ang.)
- 11.00 Panorama
- 11.05 Studio Dwójki
- 11.10 Seans filmowy

- 11.40 Róbita co chceta
- 12.00 Benefis Aloszy Awdiejewa
- 13.00 Panorama
- 13.05 "Przystanek Alaska" - serial prod. USA
- 13.50 Program muzyczny
- 15.00 "Jurgielewiczowa" - film dokumentalny
- 15.15 "Bykom chwala" - reportaż
- 15.30 Powitanie
- 15.35 "Batman" - serial anim. prod. USA
- 16.00 Panorama
- 16.05 Klub Yuppies?
- 16.30 "Płonące serca" - serial prod. francuskiej
- 17.25 "Cień w dolinie mgieł" - reportaż z wręczenia "Wilkom" Platynowej Płyty
- 18.00 Panorama
- 18.03 - 21.00 Programy regionalne
- 21.00 Panorama
- 21.30 Sport
- 21.40 Za chwilę dalszy ciąg programu
- 22.15 "Przystanek Alaska" - serial prod. USA
- 23.00 Teatr sensacji: John B. Priestley "Brdne pieniądze"
- 0.25 Panorama
- 0.30 Koncert rockowy
- 1.05 "Płonące serca" - serial prod. francuskiej

SOBOTA

PROGRAM I

- 7.00 Rondo
- 7.20 Rynek agro
- 7.45 Z Polski
- 8.05 W drugim planie
- 8.25 Wszystko o działce
- 8.50 Program dnia
- 9.00 Wiadomości
- 9.10 Ziarno
- 9.35 "5-10-15" - magazyn dla dzieci i młodzieży oraz film z serii "Plecak pełen przygód"
- 11.00 "Na szlaku przygody" - serial dok. prod. australijskiej
- 12.00 Wiadomości
- 12.10 Pół godziny dla rodziny
- 12.45 Życ w zgodzie z naturą
- 13.15 Studio Sport
- 14.00 Walt Disney przedstawia: "Super Baloo"
- 15.15 Jesienne MTV
- 15.40 Telewizyjny Teatr Romantyczności: Arkadij i Borys Strugaccy "Hotel Pod Poległym Alpinistą"
- 17.00 Teleexpress
- 17.20 "Towarzystwo mieszane" - program Małgorzaty Snakowskiej
- 17.50 Jaroszk
- 18.15 "Dzień za dniem" - serial obycz. prod. USA
- 19.00 Małe wiadomości DD
- 19.10 Wieczorynka
- 19.30 Wiadomości
- 19.50 Polskie zoo
- 20.30 "Szalone serca" - komedia obycz. prod. USA
- 22.10 Wiadomości
- 22.15 Kariery, bariery
- 23.30 Sportowa sobota
- 24.00 "To" - horror prod. USA
- 1.35 Noce w Las Vegas
- 2.20 "Prywatna szkoła" - film obycz. prod. USA

PROGRAM 2

- 7.30 Panorama
- 7.35 "Kaliber'93" - wojsko-

wy magazyn filmowy
8.00 "Ulica Sezamkowa" - program dla dzieci
9.00 Tacy sami
9.20 Nauka języka migowego
9.25 Powitanie
9.35 Z ziemi polskiej: "Małżeństwo dwuetniczne" - film dok. A. Chiczewskiego
10.05 Halo Dwójka
10.10 "Benny Hill" - angielski program rozrywkowy
10.40 Róbta, co chceta
11.00 Leonard Bernstein - spotkania z muzyką
12.00 Akademia Filmu Polskiego: "Faraon", cz. 2
13.30 Program muzyczny
14.00 Kłasztory polskie
14.30 Studio Sport
15.20 Halo Dwójka
15.25 Zwierzęta świata: "Tajemnicze życie lamparta" - serial przyrodniczy prod. angielskiej
15.55 Losowanie gier liczbowych totalizatora sportowego
16.00 Panorama
16.05 Program dnia
16.15 "Pełna chata" - serial komediowy prod. USA
16.40 Do trzech razy sztuka
17.05 "Twarz roku'93" - reportaż z finału konkursu "Twarz roku", który ma na celu wyszukanie nowych twarzy do pracy w zawodzie modela i modelki
18.00 Panorama
18.03 Program lokalny
18.30 "Gra" - teleturniej
19.00 Jazz Jamboree'93
20.10 Życie obok życia
21.00 Panorama
21.30 Słowo na niedzielę
21.40 "Benny Hill" - angielski program rozrywkowy
22.10 Jak zdobyto Dziki Zachód: "The Big Sky" - film prod. USA
24.00 Panorama
0.05 Jazz Jamboree'93

NIEDZIELA

PROGRAM I

7.00 Rolnictwo na świecie
7.15 Przystanki codzienności
7.35 Tydzień
8.30 Notowania
8.55 Program dnia
9.00 "Zamek Eureki" - serial prod. USA
9.25 Zjedz to sam
9.40 Teleranek
10.10 "Pugwall" - serial prod. australijskiej
11.00 "Krzyż Południa" - serial prod. hiszpańskiej
12.00 Telewizyjny koncert żywczeń
12.30 Teatr dla dzieci: "Czardziejski flet"
13.25 Z kamerą wśród zwierząt
13.45 Złote lata komedii angielskiej: "Paszport do Pimlico"
15.30 Sto pytań do...
16.00 Pieprz i wanilia
16.40 Antena
17.00 Teleexpress
17.30 "Dynastia" - serial prod. USA
18.20 7 dni - świat
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
20.15 "Akt woli" - serial prod.

angielskiej
21.10 Sportowa niedziela
22.00 Spotkanie z balladą
23.00 Śpiewy cerkwi prawosławnej
23.30 "Życie O'Haru" - film fab. prod. japońskiej
1.40 Program muzyczny

PROGRAM 2

7.30 Echa tygodnia (dla niesłyszących)
8.00 "Tajemniczy opiekun" - serial anim. prod. japońskiej
8.25 Film dla niesłyszących: "Akt woli" - serial prod. angielskiej
9.20 Słowo na niedzielę (dla niesłyszących)
9.25 Powitanie
9.30 Programy lokalne
10.30 Kant gigant
11.00 Godzina z Hanną Barberą
12.00 "Znak Zorro" - film fab. prod. USA
13.35 Piosenki z ulicy Słonecznej
14.00 Studio Sport
14.50 Halo Dwójka
15.00 Podróże w czasie i przestrzeni: "35-latki" - film dok. prod. angielskiej
16.00 Panorama
16.15 "Dzieciaki, kłopoty i my" - serial komediowy prod. USA
16.40 Animals
17.15 Wydarzenie tygodnia
17.45 Halo Dwójka
17.50 Camerata 2
18.25 "Gra" - teleturniej
19.00 Genialna epoka
20.00 "A kuku, panie kuku" - serial anim. prod. niemieckiej
20.10 Program publicystyczny
21.00 Panorama
21.30 Jazz Jamboree'93
22.20 "Na krawędzi" - serial prod. USA
23.10 Jazz Jamboree'93
24.00 Panorama
0.05 Jazz Jamboree'93

PONIEDZIAŁEK

PROGRAM I

6.00 Kawa czy herbata?
9.00 Wiadomości
9.10 Program dnia
9.15 Mama i ja
9.30 Domowe przedszkole
9.55 Porozmawiajmy o dzieciach
10.05 "Dynastia" - serial prod. USA
11.00 Przyjemne z pożytecznym
11.20 Gotowanie na ekranie
11.40 Od niemowlaka do przedszkolaka
12.00 Wiadomości
12.10 Program dnia
12.15 "Family album" - język anglo-amerykański
12.35 Muzzy in Gondoland - język angielski dla dzieci
12.45 Luz
13.30 - 15.55 Telewizja Edukacyjna
13.30 Szkoły w Europie (Francja)
13.50 "Rafael" - film dok. prod. angielskiej
14.50 Polak - obywatel
15.05 "Kłopoty z Mickiewiczem" - program literacki
15.35 W obcym świecie
15.55 Program dnia
16.05 Luz

16.50 Muzyczna Jedynka
17.00 Teleexpress
17.20 Kwant
17.40 Prawo i bezprawie
17.55 Program dnia
18.05 "Roseanne" - serial komediowy prod. USA
18.30 Łoża
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
20.00 Prosto z Belwederu
20.20 Teatr Telewizji: Peter Shaffer "Amadeus" (2)
21.50 Miniatury
22.00 Reportaż
22.30 Piosenki z kabaretu "Pirania"
23.00 Wiadomości
23.15 Gorąca linia
23.25 Muzyczna Jedynka
23.35 Wieczory i noce z brunetką: "Fachowiec" - film TP
1.20 Przeboje Bogusława Kaczyńskiego

PROGRAM 2

7.30 Panorama
7.35 Przeboje Dwójki
8.10 Program lokalny
8.40 "Nowe przygody Calineczki" - serial anim. prod. japońskiej
9.05 Studio Dwójki
9.15 "Pokolenia" - serial prod. USA
9.40 "Ona" - magazyn
10.05 "Muzzy in Gondoland" - język angielski dla najmłodszych
10.10 "Reporters" - język angielski dla młodzieży
10.20 "Muzzy comes back" - język angielski dla dzieci
10.25 "Alles gute" - język niemiecki dla początkujących
11.00 Panorama
11.05 Studio Dwójki
11.10 7 dni polskiego sportu
12.00 "Krems - stare miasto, piękny kraj" - film dok. prod. austriackiej
13.00 Panorama
13.05 "Trzecia granica" - serial TP
14.05 Rzeczpospolita druga i pół: "Wśród bogów i bohaterów" - program publicystyczny (powt.)
15.00 Gwarki'93 - reportaż z imprezy "Gwarki tarnopolskie"
15.30 Powitanie
15.35 "Nowe przygody Calineczki" - serial anim. prod. japońskiej
16.00 Panorama
16.05 Studio Sport
16.15 Ad hymnos ad cantus - XV Festiwal "Muzyka staropolska w zabytkach Warszawy" - reportaż muzyczny
16.40 Przegląd kronik filmowych
17.15 Polska Kronika Filmowa
17.30 "Pokolenia" - serial prod. USA
18.00 Panorama
18.03 Programy lokalne
18.35 Koło fortuny
19.05 Film dokumentalny
20.00 "Błyskawice" - serial prod. USA
20.20 Auto
20.45 Pogotowie ekologiczne Dwójki
21.00 Panorama
21.30 Sport
21.40 Reporterzy Dwójki przedstawiają
22.00 Noc detektywów: "Aria-

na" - film sensacyjny prod. USA
23.35 "Ale cowboy?" - reportaż Wiesława Czubaszka
24.00 Panorama
0.10 Noc i stres
0.25 "Chopin na dworcu" - film muzyczny
0.50 "Błyskawice" - serial prod. USA (powt.)

WTOREK

PROGRAM I

6.00 Kawa czy herbata?
9.00 Wiadomości
9.10 Program dnia
9.15 Mama i ja
9.30 Domowe przedszkole
9.55 Porozmawiajmy o dzieciach
10.00 "Życie" - serial prod. japońskiej
10.45 "W amerykańskim stylu" - reportaż
11.00 Giełda pracy, giełda szans
11.20 Z wiarą w nowe
11.45 Uszyj to sama
12.00 Wiadomości
12.10 Program dnia
12.15 Magazyn notowań
12.45 Dla dzieci: "Tik-tak"
13.30 - 15.55 Telewizja Edukacyjna
13.35 Nasz Bałtyk
13.50 Kuchnia
14.05 Klub domowego komputera
14.20 "W kręgu nauki - język" - kanadyjski magazyn popularnonaukowy
14.50 Łyk matematyki
15.00 Rysuj z nami?
15.10 Postscriptum "Rysuj z nami"
15.15 Z wiedzą przez życie.
15.30 Joystick
15.50 Spektrum - człowiek, technika, środowisko
15.55 Program dnia
16.05 Dla dzieci: "Tik-tak"
16.50 Muzyczna Jedynka
17.00 Teleexpress
17.20 Sensacje XX wieku
17.40 Kino ma prawie 100 lat
17.55 Program dnia
18.05 "Scorch" - serial komediowy prod. USA
18.30 Rewizja nadzwyczajna
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
20.00 Sejmograf
20.25 Wieczory i noce z brunetką: "Czy ktoś mnie kocha w tym domu" - film obycz. prod. polskiej
21.30 Z życia wzięte
22.00 Country Ameryka
22.30 Denver'93 - Światowy Dzień Młodzieży
23.00 Wiadomości

23.15 Gorąca linia
23.25 Muzyczna Jedynka
23.30 Niezwykłe biografie: "Jak jałowiec" - film dok. M. Kubery o Erwinie Kruku
0.05 Po północy
0.50 Siódemka w Jedyńce "Dworzak" - film dokumentalny

PROGRAM 2

7.30 Panorama
7.35 Przeboje Dwójki
8.10 Program lokalny
8.40 "Annette" - serial anim. prod. japońskiej
9.05 Studio Dwójki
9.15 "Pokolenia" - serial prod. USA
9.40 Świat kobiet
10.05 Family album - język anglo-amerykański dla początkujących
10.30 The carsat crisis - język angielski w nauce i technice
10.45 Starting business english - język angielski w ekonomii
11.00 Panorama
11.05 Studio Dwójki
11.15 Animals
11.45 Ojczyzna - polszczyzna
12.00 Film dokumentalny
13.00 Panorama
13.05 Flip i Flap: "Dwa razy dwa", "Wszystko na opak" - komedie prod. USA
14.00 Linia specjalna
14.40 "Wielka historia na małym cmentarzu" - film dok. A. Chiczewskiego
15.30 Powitanie
15.35 "Annette" - serial anim.
16.00 Panorama
16.05 Studio Sport
16.15 Sposób na starość
16.35 Z kart krakowskiego archiwum
16.45 Ojczyzna - polszczyzna
16.55 Artur Rubinstein
17.10 Znaki czasu
17.35 "Pokolenia" - serial
18.00 Panorama
18.03 Program lokalny
18.35 Koło fortuny
19.05 Film dokumentalny
20.00 Jubileusz 100-lecia Teatru im. J. Słowackiego w Krakowie
21.00 Panorama
21.30 Sport
21.40 Listy z Europy
22.00 Reżyser i jego gwiazda - "Jezioro Bodeńskie" - film fab. prod. polskiej
24.00 Panorama
0.05 "Boys meets girl" - film fab. prod. francuskiej

Podziękowania

Wychowankowie Państwowego Pogotowia Opiekuńczego w Suwałkach, kadra oraz dyrekcja dziękują organizatorom nieodpłatnej wycieczki po Suwalszczyźnie: Panu Dyrektorowi PKS Suwałki, Stanisławowi Romotowskiemu, i przewodnikowi PTTK w Suwałkach Janowi Żukowskiemu.

★ ★ ★

Zarząd Wojewódzki TPD w Suwałkach serdecznie dziękuje Komendantowi Wojewódzkiemu Straży Pożarnej w Suwałkach, p. Marianowi Cichoszowi, za bezpłatne udostępnienie autokaru, dzięki czemu dwadzieścioro dzieci z mózgowym porażeniem wraz z opiekunami mogło uczestniczyć w dniach 9 - 10 września br. w imprezie organizowanej przez "Express Wieczorny" Monar, Cricoland i zwiedzić Warszawę.

Masz poczucie humoru? - TAK. Czytaj! - NIE. Opuść!

HYDE PARK

PRZECIEKI - ZMYŚLENIA - PLOTKI - DOMYSŁY - FAKTY (czasami) - DOWCIPY

SZEPTANKI

SZEPTANKA TYGODNIA

Wydało się, na kogo głosował!

Wygląda na to, że nasz prawicowy redaktor - po informacyjnym zbombardowaniu lewicowych okopów - oczekiwał, iż w Suwałkach na kandydatów SLD zostanie oddana znikoma liczba głosów. Jego próba odnalezienia chociaż kilku osób (z prawie pięciu tysięcy, które głosowały na postkomunę) nie przyniosła oczekiwanych efektów. Żaden suwalski wyborca nie przyznał mu się do tego politycznego wykroczenia. Jeżeli wszyscy nagabywani mówili prawdę, to wychodzi na to, że chyba sam redaktor postawił krzyżyk (oczywiście pomyłkowo) np. przy nazwisku poprzedniego kuratora.

Większość suwalskich radnych głosowała za odwołaniem Zarządu Miasta. Jednak w stosunku do wymagań regulaminowych zabrakło dwóch głosów. Ilość głosów "za" i "przeciw" była prawie równa. Oczywiście głos radnych jest pośrednio odzwierciedleniem opinii suwalskich wyborców, którzy telepacyjnie przekazują swoje sugestie. "HYDE PARK" jest gotów przeprowadzić badanie suwalskiej opinii publicznej, które wykaże słuszność dowolnych poglądów sponsora (hojnego) sondażu.

▶▶▶◀◀

Redaktorom lokalnych czasopism nie spodobało się, że sesja Rady Miejskiej odbyła się za zamkniętymi drzwiami. Uważamy, że redaktorzy przesadzają w swoich wymaganiach dotyczących jawności, zwłaszcza jeśli uwzględnimy, że sesja nie odbywała się po ciemku.

▶▶▶◀◀

Rzecznik Praw Obywatel-

HYDE PARK
Pod redakcją JERZEGO BROCA

skich T. Zieliński odniósł w Suwałkach wrażenie, iż "instytucje zajmujące się łagodzeniem skutków tego zjawiska (bezrobocia) dobrze wywiązują się ze swojej roli". Co jednak oznacza milczenie na temat tych, którzy przyczyniają się do ciągłego wzrostu liczby bezrobotnych w Suwałkach?

▶▶▶◀◀

Radio "5" rozpoczęło cykl audycji pt. "Z ratusza". Do audycji, prowadzonej na żywo, zapraszani są nasi decydenci i radni, którzy w rozmowie z redaktorem informują o swej działalności, a zwłaszcza o licznych sukcesach. Można mniemać, że audycja ta wychodzi naprzeciw oddolnemu zapotrzebowaniu. Osiągnięcia są tak oczywiste, iż nie przewiduje się włączenia do dyskusji (np. telefonicznie) słuchaczy. Wprawdzie wysyłanie ratuszowych informacji w eter lub na łamy "TS" (my jednak zawsze dopuszczamy możliwość listownego lub telefonicznego kontaktu z decydentami) nieco kosztuje, ale cóż się nie robi dla ukochanego ludu.

▶▶▶◀◀

Z kolei Suwalski Kurier Telewizyjny w pierwszej stereofonicznej audycji zamieścił mate-

riał mało przychylny suwalskim rajcom. Czy już nie czas najwyższy, aby go skomunalizować lub "załatwić" odpowiednią dotacją?

▶▶▶◀◀

Pan S. Maciejewski narzeka na łamach "TS", iż "Biografie suwalskie" nie zawierają wielu

nazwisk sławnych suwalczan. Nam się wydaje, że wydanie takiej publikacji będzie u nas zawsze kontrowersyjne - nawet wtedy, gdyby liczba przedstawionych życiorysów była równa np. liczbie użytkowników telefonów.

Listy Listy

Listy Listy

Udana prognoza prezydenta!

Sądzę, że w mass mediach nieco przemilczano spory sukces prezydenta Lecha Wałęsy w zakresie prognozowania. Wprawdzie jego wcześniejsze zapewnienia dotyczące 100 mln i "puszczenia w skarpetkach" nie bardzo wypaliły, to jednak pomysł z utworzeniem BBWR zakończył się pełnym zwycięstwem. Jednym z dowodów na to jest m.in. wręczony mu urodzinowy tort (w kształcie naszego kraju), na którym był tylko jeden duży napis - BBWR. Myślę, że na łamach "HYDE PARKU" ten fakt winien być specjalnie odnotowany.

Janusz Lechicki
Suwałki, osiedle Północ

- Też widzieliśmy ten tort, chociaż nikt z nas nie dostał zaszczytu degustowania tego ciasta o politycznym smaku. Może to i dobrze, bo biorąc pod uwagę wyniki wyborcze BBWR wygląda na to, że został on upieczony przed 19 września. Licząc precyzyjnie, przepowiednie prezydenta sprawdziły się aż w 16 procentach - co jest sporym sukcesem. Mniej zorientowanym przypominamy, że BBWR zdobył 16 mandatów, a według wcześniejszych zapowiedzi prezydenta miał wprowadzić do Sejmu 100 posłów (po 25 na każdą nogę pracobiorców, biznesmenów, samorządowców i rolników).

OŚWIADCZENIE

Informuję wszystkich towarzyszy, iż z dniem 19 września br. zrezygnowałem z członkostwa w lokalnym kółku różańcowym.

Marian Lis

Suwałki, ul. Noniewicz
(b. członek egzekutywy, wojujący ateista)

